

“Biz Azərbaycan ilə Birləşmiş Krallıq arasındakı münasibətlərin inkişafına böyük əhəmiyyət veririk” - Prezident İlham Əliyev

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Boris Consonu Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri vəzifəsinə seçilməsi münasibətilə təbrik edib.

“Biz Azərbaycan ilə Birləşmiş Krallıq arasındakı münasibətlərin inkişafına böyük əhəmiyyət veririk. Bu mənada qarşılıqlı səmərəli əməkdaşlığımız məmnunluq doğurur”, - deyərək Azərbaycanın başçısı məktubda bildirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev məktubda neft-qaz hasilatı və nəqli sahəsindəki əməkdaşlığımızı xüsusi qeyd edib. Vurğulayıb ki, enerji sektorunda uzun illərdən bəri müvəffəqiyyətlə davam edən birgə fəaliyyətimiz, gerçəkləşdirdiyimiz irimiqyaslı transmilli layihələr global enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə böyük töhfədir.

“İnanıram ki, qarşılıqlı maraqlarımıza uyğun olaraq Azərbaycan ilə Birləşmiş Krallıq arasındakı münasibətlərin inkişafı istiqamətində Sizinlə birgə səylər göstərəcəyik”, - deyərək Azərbaycan Prezidenti qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev Baş nazir Boris Consona ən xoş arzularını yetirib, qarşdakı fəaliyyətində ona uğurlar diləyib.

Sosial müdafiə xərcləri artırıldı

Prezident İlham Əliyev “Sosial təminatı və müdafiəni həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının 2019-cu il büdcəsi haqqında” qanuna dəyişikliklər barədə qanunu təsdiqləyib.

APA-nın məlumatına görə, dəyişikliklə, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının 2019-cu il büdcəsinin gəlirləri 3 928 104 000 manatdan 4 128 104 000 manata, xərcləri isə 3 928 104 000 manatdan 4 128 104 000 manata qaldırılıb.

Bundan əlavə, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının 2019-cu il büdcəsinin xərclərinin əhaliyə ödənişlər üzrə xərclər istiqamətində 3 834 944 000 manatdan, 4 020 444 000 manata qaldırılıb. Eyni zamanda, pensiya və müavinətlərin əhaliyə çatdırılması, bank əməliyyatlarının aparılması üzrə xidmət haqqı xərcləri 22 500 000 manatdan, 23 000 000 manata qaldırılıb.

Türkmənbaşı özbəkistanlı həmkarına zəng edib

Ötən həftə vəfat etdiyi deyilən Türkmənistan prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov Özbəkistan prezidenti ilə danışıqlar aparıb. Özbəkistan prezidenti Şövkət Mirziyoyevin saytında bildirilib ki, çərşənbə günü özbək və türkmən liderləri telefonla söhbət ediblər. Berdiməhəmmədov Mirziyoyevi ad günü münasibətilə təbrik edib və onunla “beynəlxalq və regional siyasətin aktual məsələlərini” müzakirə edib.

Virtualaz.org mənbəyə istinadən bildirir ki, telefon danışıqlarının gedişində siyasətçilər iki ölkə arasında əməkdaşlığın möhkəmlənməsindən “dərindən məmnunluq hissi” keçirdiklərini qeyd ediblər.

Xatırladaq ki, iyulun 21-də Rusiyada siyasi ekspertlər 62 yaşlı Berdiməhəmmədovun vəfat etdiyini bildirmişdilər. Ölkənin səfirlikləri sonradan bu məlumatı təkzib etdilər. Yalan məlumatın yayılmasına görə Avrasiya problemlərinin monitorinq mərkəzinin başçısı Aslan Rubayev Türkmənistan prezidentindən üzr istəmişdi.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Müdafiə naziri cəbhəboyu zonada səfər edib

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti hərbi hissələri yoxlamaq məqsədilə cəbhəboyu zonada səfər edib.

APA-nın Müdafiə Nazirliyinə istinadən verdiyi xəbərə görə, Müdafiə naziri bölmələrdən birinin şəxsi heyəti üçün inşa edilən yeni yaşayış kompleksinin açılışında iştirak edib.

Nazirə məruzə olunub ki, yaşayış kompleksi qaz, su, işıq və lazımı kommunikasiya xətləri, həmçinin yeni mebel dəstləri ilə təchiz edilib.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi hərbi hissənin ərazisində yerləşən əsgər yataqxanası, tibb məntəqəsi, döyüş texnikası üçün saxlanc, avtopark, silah otağı, idəoloji otaq, məişət otağı, yeməxana, hamam, eşya anbarı və digər xidməti otaqlara baxış keçirdikdən sonra şəxsi heyətlə birlikdə nahar edib.

Sonra Müdafiə naziri qoşunların təmas xəttinə yaxın kəndlərdən birində yaşayan aprel döyüşləri zamanı şəhid olmuş Orxan Həmidovun ailəsinə ziyarət edib. Görüşdə şəhid ailələrinə dövlət seviy-

yəsində göstərilən diqqət və qayğıdan danışıq, Azərbaycanın Prezidenti və Birinci vitse-prezidentinin bu istiqamətdə atdığı bütün addımlara və qəbul edilən qərarlara görə dərin minnətdarlıq ifadə olunub.

Şəhidin anası Tamilla xanım ailəsinə dövlət başçısı tərəfindən göstərilən diqqətə və Müdafiə naziri adından təqdim edilən hədiyyələrə görə təşəkkür edərək bildirib ki, hərbi qulluqçuların köməyi ilə oğlunun ailəsinin yaşadığı həyətə su çəkilərək “Orxan bulağı” inşa edilib.

Çay süfrəsi ətrafında da-

vam edən söhbət zamanı şəhidin ailə üzvləri Azərbaycan Ordusunun qüdrətinə və qələbəsinə inamın böyük olduğunu qeyd edərək qoşunların təmas xəttinə yaxın ərazilərdə yerləşən yaşayış məntəqələrinin bölmələrimiz tərəfindən etibarlı müdafiə olunduğunu və əhalinin hərbiçilərimizə yüksək etimad göstərdiyini bildiriblər.

Cəbhəboyu zonaya səfər çərçivəsində Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyinin keçirdiyi görüşlərdə Füzuli rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Alı Aliyev və Milli Məclisin deputatı Aqil Abbas da iştirak ediblər.

Bakıda istifadəyə yararsız 205 kqət aşkarlanıb

Əhalinin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, insan sağlamlığına ciddi zərər vuran, istifadəyə yararsız yeyinti məhsullarının satışının qarşısının alınması istiqamətində polis orqanlarının aidiyyəti qurumlarla birgə tədbirləri davam etdirilir.

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat xidmətindən Musavat.com-a verilən məlumatla görə, növbəti belə tədbir iyulun 23-də nazirliyin əməkdaşlarının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin nümayəndələri ilə birgə Qaradağ rayonu ərazisində keçirilib.

Xocavənd rayon sakini V.Abdullayevin idarə etdiyi “Daewoo Nexia” markalı avtomobilə baxış zamanı salondan və yük yerindən çirklənmiş, istifadəyə tam yararsız vəziyyətdə olan 205 kiloqram çəkiddə mal eti aşkar edilərək götürülüb.

Ətdən götürülmüş nümunələr müvafiq ekspertizanın keçirilməsi üçün Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin laboratoriyasına təhvil verilib.

Araşdırmalar aparılır.

Vergilər Nazirliyində departamentlər ləğv edilib, iki yeni baş idarə yaradılıb

Vergilər Nazirliyində departamentlər ləğv edilib, baş idarələr yaradılıb. APA-nın məlumatına görə, Prezident Əliyev imzaladığı sərəncamla təsdiqlənən Vergilər Nazirliyinin strukturuna Milli Gəlirlər Baş İdarəsi, Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Baş İdarəsi, İdxal-İxrac Əməliyyatları üzrə Nəzarət Baş İdarəsi, Aksizli və Markalanmalı Malların Dövriyyəsinə Nəzarət Baş İdarəsi, Bakı şəhəri Lokal Gəlirlər Baş İdarəsi, Bakı şəhəri Kiçik Sahibkarlıqla İş üzrə Baş İdarə, Çağrı Mərkəzi (baş idarə səlahiyyətli) və yerli bölmələr (baş idarələr, idarələr və şöbələr) daxildir.

İndiyə qədər Vergilər Nazirliyinin strukturuna isə Vergi cinayətlərinin ibtidai araşdırılması departamenti, Milli gəlirlər departamenti, Bakı şəhəri lokal gəlirlər departamenti, Bakı şəhəri kiçik sahibkarlarla iş departamenti, ərazi vergilər departamentləri və idarələri, rayon vergilər şöbələri və Çağrı mərkəzi departamenti daxil olub.

Beləliklə, Milli gəlirlər departamentinin əvəzinə Milli Gəlirlər Baş İdarəsi, Vergi cinayətlərinin ibtidai araşdırılması departamenti əvəzinə Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Baş İdarəsi, Bakı şəhəri lokal gəlirlər departamentinin əvəzinə Bakı şəhəri Lokal Gəlirlər Baş İdarəsi, Bakı şəhəri kiçik sahibkarlarla iş departamentinin əvəzinə Bakı şəhəri Kiçik Sahibkarlıqla İş üzrə Baş İdarə yaradılıb. Çağrı mərkəzi departamenti də baş idarə səlahiyyət səlahiyyətində fəaliyyət göstərəcək.

Eyni zamanda iki yeni struktur - İdxal-İxrac Əməliyyatları üzrə Nəzarət Baş İdarəsi və Aksizli və Markalanmalı Malların Dövriyyəsinə Nəzarət Baş İdarəsi yaradılıb.

Azərbaycan Dünya Bankından yeni kreditin alınması ilə bağlı danışıqlara başlayıb

Dünya Bankı qrupunun nəqliyyat üzrə missiyası Azərbaycana gəlib.

“Report”un məlumatına görə, Aymen Ahmed Osman Alinin rəhbərlik etdiyi missiya bu həftənin əvvəlindən Bakıda görüşlər keçirir.

İyulun 25-də Bakını tərk edəcək missiyanın “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC və digər aidiyyəti qurumlarla görüş keçirdiyi bildirilir.

Məlumatla görə, danışıqlarda əsas mövzu Dünya Bankı Bakıdan Azərbaycanın Cənubuna uzanan dəmir yolu xətti şəbəkəsinin yenidənqurulması üçün kredit ayrılmasıdır. Hazırda kreditin məbləği və digər şərtləri ilə bağlı müzakirələr aparılır.

Xatırladaq ki, “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sədri Cavid Qurbanov bildirmişdir ki, hal-hazırda Dünya Bankından Bakı-Astara-İran dövlət sərhədi dəmir yolunun bir hissəsinin rekonstruksiyası üçün kreditin alınması imkanı nəzərdən keçirilir.

Onun sözlərinə görə, rekonstruksiya işləri üçün vəsaitin bir hissəsini dövlət büdcəsindən ayırmaq planlaşdırılır: “Ümumilikdə, rekonstruksiya yolun 243 kilometrlik hissəsini əhatə edəcək. Bu işlər nəticəsində dəmir yolu genişlənərək ikixətli olacaq”.

C.Qurbanov əlavə edib ki, Lənkəran rayonu ərazisində Bakı-Astara dəmir yolunun yeni sahəsinin layihələndirilməsi ilə bağlı xarici şirkətlərlə iş aparılır. Layihələndirmə 2019-cu ilin sonunadək başa çatacaq.

Xatırladaq ki, bundan öncə Bakı-Yalama-Bakı dəmir yolu xəttinin yenidən qurulması üçün hökumət Asiya İnkişaf Bankından (ADB) 450 mln dollar vəsait cəlb edib.

Azərbaycanda dövlət və özəl qurumların mətbuat katibləri arasında media ilə əlaqələrini yüksək səviyyədə və peşəkarcasına qurmağı bacaranlar az deyil. Son illərdə xüsusilə dövlət qurumlarının ictimaiyyətlə əlaqələr xidmətlərinin işində canlanma yaranıb, mətbuat orqanlarından göndərilən sorğuların operativ və dolğun cavablandırılması təcrübəsi genişlənir. Uzun müddət müxtəlif qurumlardan suallarına cavab ala bilməyən mətbuat ona açıq olan mətbuat katiblərinin işini, əlbəttə, yüksək qiymətləndirir.

hesab edir ki, bu gün Azərbaycanda öz işlərini qanunvericiliyin tələblərinə tam uyğun quran, vəzifəsindən irəli gələn öhdəliklərə əməl edən mətbuat katibləri ya yoxdur, ya da çox məhduddur: "Bu da ondan irəli gəlir ki, Azərbaycanda mətbuat xidməti institutu tam formalaşmayıb. Hətta mən de-

olunmasına ehtiyac yoxdur: "Mənim şəxsi münasibətim olan, dostluq etdiyim mətbuat xidməti rəhbərləri var. Onların içində jurnalistikadan o posta təyinat alanlar da az deyil. Yeni əksər mətbuat katibləri ilə 15-20 illik həmkarlıq, dostluq münasibətim var. Buna baxmayaraq, jurnalistlərin mətbuat

Jurnalistlər mətbuat katiblərini mükafatlandırırsınmı - rəylər

İradə İbrahimova: "Jurnalistlərin bizə hər hansı mükafat, yaxud ad verməsinə ehtiyac duymuram"

Tanrıverdi Mustafayev: "Bizim vəzifə təlimatımızın əsasında məhz mətbuatla əməkdaşlığın qurulması dayanır"

Elşad Eyvazlı: "Bu, bir növ stimullaşdırıcı xarakter daşıyır"

Azər Ayxan: "Mətbuat katiblərini yaxşı işlədikləri üçün mükafatlandırmaq yox, pis işlədikləri üçün tənqid etmək lazımdır"

Hər il Milli Mətbuat Günü ərəfəsində öz vəzifəsinin öhdəsindən bacarıqla gələn mətbuat katiblərinin adı səsləndirilir, jurnalistlər arasında bununla bağlı keçirilmiş sorğuların nəticələri açıqlanır. Bu, jurnalistlərin onlara həssas yanaşan mətbuat katiblərinə, bir növ, təşəkkürü də hesab oluna bilər. Lakin axır vaxtlar müxtəlif ictimai birliklər tərəfindən mətbuat katiblərinin müxtəlif adlarla təltif olunması təcrübəsi də yayılmağa başlayıb. Bu yanaşma nə qədər doğrudur? Öz vəzifə borcunu yerinə yetirən mətbuat katiblərinin ödülləndirməyə ehtiyac varmı? Axı onlar məhz mətbuatın suallarını cavablandırmaq üçün göndərilir və hamısının vəzifə təlimatının əsasında da məhz bu dayanır...

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri İradə İbrahimovanın "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, mətbuatla səmərəli əməkdaşlıq ilk növbədə onların özünə lazımdır: "Biz özümüzlə mətbuatla səmərəli və effektiv əməkdaşlığın qurulmasında maraqlıyıq. Bu əməkdaşlığı qurmaq birbaşa bizim vəzifə borcumuzdur. Vəzifəyə təyin olunarkən verilən vəzifə təlimatımızda əsas yer məhz buna ayrılıb - kütləvi informasiya vasitələrinin sorğularını cavablandırmağa. Buna görə də öz vəzifəmizin icrasına görə jurnalistlərin bizə hər hansı mükafat, yaxud ad verməsinə ehtiyac duymuram".

Xanım mətbuat katibinin

fikirincə, jurnalistlərin təqdim etdiyi ödüllər müəyyən mənada stimullaşdırıcı rol oynaya bilər: "Bu, bəlkə də kimlər üçünsə bir stimula ola bilər. Amma vəzifəsinin öhdəsindən layiqincə gələn şəxslər belə mükafatlara ehtiyac duymurlar. Mətbuat öz işini görsün, biz də öz işimizi. Bu halda qarşılıqlı əməkdaşlıqda uğur əldə etmək daha asan olur".

"Azərişiq" ASC-nin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Tanrıverdi Mustafayev də hesab edir ki, öz işini görən mətbuat katibləri jurnalistlərin hər hansı mükafatına, adına ehtiyac duymamalıdır: "Bizim vəzifə təlimatımızın əsasında məhz mətbuatla əməkdaşlığın qurulması dayanır. Yeni bizi buna görə bu vəzifəyə təyin ediblər ki, mətbuata və onun vasitəsilə xalqa, insanlara xidmət göstərək. Bunun özü bir mükafatdır - xalqa qulluq etməkdən böyük mükafat yoxdur mənim üçün. Yəqin ki, bütün jurnalistlər təsdiqləyər ki, mən hər bir müraciətə, sorğuya diqqətlə yanaşıram, hətta birbaşa vəzifəmə aid olmayan müraciətləri belə müvafiq şöbələrə yönləndirirəm. Nəinki jurnalistlərin, ümumiyyətlə, adi bir vətəndaşın da mənə yönələn sorğusuna heç vaxt cavabsız qala bilməz. Və açığını deyim, vəzifə borcum olduğu üçün buna görə heç kimdən hansısa mükafat-filan da ummuram".

Modern.az saytının baş redaktoru, Parlament Jurnalistləri Birliyinin sədri Elşad Eyvazlı

yərdim ki, 5-6 il önce ayrı-ayrı qurumların mətbuat xidmətləri daha effektiv işləyirdilər, nəinki indi. İndi mətbuat xidmətlərinin işi ancaq öz qurumlarının fəaliyyətinə dair məlumatları mətbuata yaymaqdan ibarətdir. İkinci tərəfdən, ayrı-ayrı dövlət qurumlarının, eləcə də bir çox özəl qurumların rəhbərləri hələ də anlamırlar ki, mətbuat katibinin fəaliyyəti onun rəhbərlik etdiyi strukturun ictimai imicidir. Onlar mətbuat xidmətlərində çalışan şəxslərin fəaliyyətini doğru-düzgün qiymətləndirmədiklərini görə həmin şəxslər bu qiyməti jurnalistlərdən almağa çalışırlar. Sonra da aldıkları adları, mükafatları öz rəhbərlərinə təqdim etməklə gördükləri işin dəyərini onlara çatdırmağa çalışırlar".

PJB rəhbəri bildirir ki, hazırda Azərbaycanda vəzifə borcunu yerinə yetirən hansısa dövlət qurumu rəhbəri, yaxud mətbuat katibi tapmaq çətin məsələdir: "Jurnalistlərin onlara səmimi yanaşan mətbuat katiblərini müxtəlif adlarla ödülləndirməsi indiki halda bir növ stimullaşdırıcı addımdır. Bununla jurnalistlər işləməyən, yaxud işləməyən mətbuat katiblərinə hərəkətə gətirmək, işləyənləri isə müəyyən mənada stimullaşdırmağa çalışırlar. Bu baxımdan, belə mükafatlandırmaqlara normal baxıram".

"Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktorunun 1-ci müavini Azər Ayxan hesab edir ki, jurnalistlər tərəfindən mətbuat katiblərinin xüsusi titullarla təltif

xidməti rəhbərlərini hansısa nominasiyalar üzrə ödülləndirmələri doğru hesab etmirəm. Lazımsız işdi. Bu postda olan adamların birinci işi elə yaxşı xidmət rəhbəri olmaqdır. Yeni vəzifə borclarıdır. Onları ora məhz media ilə normal əlaqələr yaratmaq, jurnalistlərin suallarına vaxtında və dolğun cavab vermək üçün təyin ediblər. Bu iş üçün dövlətdən maaş alırlar. Mətbuat xidməti rəhbəri yaxşı işləyəndə onu tərifləmək lazım deyil - dediyim kimi, bu, onun vəzifə borcudur. Mətbuat xidməti rəhbəri pis işləyəndə, yaxud heç işləməyəndə onu tənqid etmək lazımdır".

A.Ayxan bir redaktor kimi işindən razı qaldığı mətbuat xidməti rəhbərlərinin hazırda çox olduğunu bildirdi: "Onların adlarını çəksəm, bəlkə də böyük siyahı alınar. Son illər bu sahə ciddi inkişaf edib. Peşəkarların dövlət orqanlarının ictimaiyyətlə əlaqələr şöbələrinə cəlb edilmələri ürəkaçandı. Biz qəzetçilərə də sərf edir. Lakin kiminsə yaxşı işlədiyi üçün jurnalistlər tərəfin mükafatlandırılması doğru yanaşma deyil: "Ən yaxşı mətbuat xidməti rəhbəri", "Ən yaxşı deputat", "Ən yaxşı nazir" və s. nominasiyalar təşkil edib, kimlərinə xoşuna gəlməyə gerek yoxdu. Mətbuatla mətbuat katibliklərinin arasındakı əsas münasibət normal əməkdaşlıqdır. Bu varsa, "ən yaxşı"ya gerek qalmır. Bu, jurnalistika prinsiplərinə də ziddir".

□ Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"

Ermənistanın "Keşikçidağ" fitnəsi

DSX məbədin ətrafına əlavə qüvvələr yerləşdirilməsi və ərazidə hərbi baza tikilməsi barədə iddiaları təkzib edir

Bir qrup Gürcüstan vətəndaşı tərəfindən iyul ayının 14-də Keşikçidağda Azərbaycan sərhədçilərinə qarşı törədilmiş insidentdən sonra Dövlət Sərhəd Xidməti ərazidə ciddi təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirməyə başlayıb. "AzeriDefence"-nin yaydığı məlumatına görə, Gürcüstan mediası bununla bağlı bəzi görüntülər paylaşılıb.

Gürcüstanın "Rustavi 2" telekanalının hazırladığı reportajda bildirilir ki, ərazidə mövqe tutan Azərbaycan sərhədçiləri Gürcüstan tərəfindən monastır kompleksinə gələn keşişləri və ziyarətçiləri əraziyə buraxmayıblar. Ərazidə patrul xidməti həyata keçirən Azərbaycan Sərhəd Qoşunlarının əsgərləri çəkiliş qrupu ilə gələn keşişlərin monastıra qalxmasına icazə verməyib. Əraziyə gələn bəlli bir yerədək Gürcüstan Sərhəd Polisinin əməkdaşları müşayiət ediblər.

Bildirilir ki, bu zaman ərazidə silahlı halda DSX-nin Mi-17 helikopteri aşağı hündürlükdə uçuşlar həyata keçirib. Helikopterlə gələn hərbiçilər monastıra getmək istəyənlərə oradan uzaqlaşmalarını əmr ediblər.

David Katsarava isə bir gün əvvəl özünün facebook sahifəsində insidentdən sonra Azərbaycan Sərhəd Qoşunlarının monastırın yaxınlığında sayar baza yaratdığını, əraziyə çox sayda canlı qüvvə və texnika cəlb etdiyini yazıb: "Silsilə Azərbaycan sərhədçiləri ilə gücləndirilib. Bizim sərhədçilərimiz onlardan 10 qat azdır... Azərbaycan tərəfindən Qareci dağının (oxu: Keşikçi dağı-red) ətəyində tikilmiş hərbi baza gördük".

Katsarava ərazidən dron vasitəsilə çəkilmiş fotoları da paylaşılıb.

DSX-nin mətbuat katibi Rövsən Cahangirov isə "Qafqazinfo"ya açıqlamasında bu xəbəri təkzib edib: "Biz belə bir məlumat yaymamışıq. Yaymamışıqsa, deməli, belə bir şey olmayıb".

Yeri gəlmişkən, 14 iyul təxribatından sonra Gürcüstanın Azərbaycandakı səfəri XİN-ə çağırılıb və rəsmi Bakının notası ona təqdim olunub. Lakin bu günədək notaya cavab gəlməyib. Azərbaycan tərəf maksimum təmkin nümayiş etdirməklə məsələnin həllinə maraqlı göstərir, eyni zamanda təxribatçıların cəzalandırılmasını vacib sayır.

Bu arada Ermənistan mediasının da Keşikçidağ mövzusunda "səxavətlə" yer ayırması diqqət çəkir. Ermənilər AMEA-nın Tarix İnstitutunun qədim alman məbədi ilə bağlı tarixi həqiqətləri yaymasına da yer verərək gürcü tərəfini qızıdırmağa çalışırlar. Üstəlik, baş verənlərin arxasında erməni barmağının olması haqda fikirləri də tirajlayırlar. Şübhə yoxdur ki, Ermənistan və onun havadarı Gürcüstan və Azərbaycan arasında toqquşmanın baş verməsinə çox istəyir. Ancaq Azərbaycan XİN-in açıqladığı kimi, yaradılmış birgə komissiyanın növbəti iclası 20 avqustda keçiriləcək. İnanırıq ki, məsələ sivil qaydada həll olunacaq.

□ Cavid TURAN, "Yeni Müsavat"

Ötən gün Türkiyənin "Haber Türk" telekanalı iş adamı Elman Allahverdiyev oğlu Nail Allahverdiyev 2 il əvvəl Bakı şəhərində törətdiyi avtomobil qəzası ilə bağlı reportaj hazırlayıb. Musavat.com xəbər verir ki, həmin qəzada Türkiyə vətəndaşı Mütəllib Tekiş və onun həyat yoldaşı Songül Tekiş də ağır yaralanmışdılar.

Bu reportaj yayımlandıqdan sonra Elman Allahverdiyev və oğlu Nail Allahverdiyev vəkili Muxtar Mustafayev təkbizlə çıxış edib. Musavat.com təkbizli təqdim edir:

"Məlumat üçün bildiririk ki, Mütəllib Tekişin həmin TV-yə təqdim etdiyi məlumatlar tam yalan və şantaj xarakterlidir. Onun təqdim etdiyi fotolar və görüntülər 2017-ci ilə aiddir və hazırda vəziyyəti əks etdirmir.

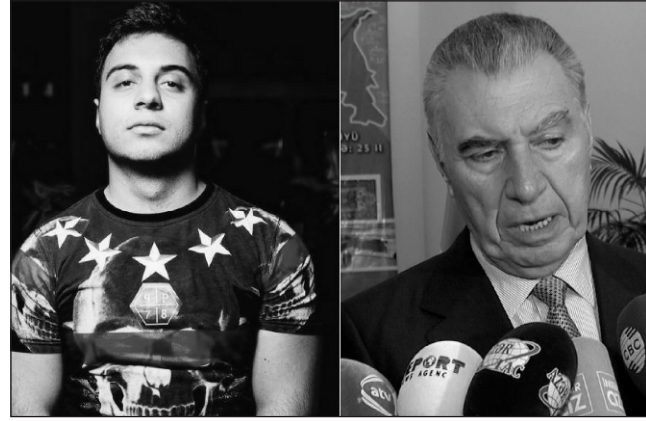
Mütəllib Tekiş kimi onun həyat yoldaşı Songül Tekişin də özəri tərəfindən seçilmiş Türkiyədə yerləşən xəstəxananın bütün müalicə xərcləri Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 1108.1-ci maddəsinin tələblərinə əsasən, qəzanı törətmiş avtomobilin (yüksək təhlükə mənbəyinin) sahibi "Gardenia" MMC-nin təsisçisi, iş adamı Elman Allahverdiyev tərəfindən ödənilmiş və 2 il ərzində reabilitasiya dövrünü tam başa vurmuşdur.

2019-cu ilin yanvar ayının sonuna qədər bütün xərclərin ödənilməsi Mütəllib Tekiş öz 31 may 2019-cu il tarixdə yayılan videoda etiraf etmişdir.

Mütəllib Tekiş və müalicə xərclərindən başqa Mütəllib Tekiş və Songül Tekişə maddi tələblərinə görə iş adamı Elman Allahverdiyev tərəfindən ödənişlər edilmişdir. Bütün ödənişlər rəsmi qaydada Azərbaycanda fəaliyyət göstərən banklar vasitəsilə edilmişdir və bunu təsdiq edən müvafiq sənədlər mövcuddur.

Türkiyə telekanalında Əli Həsənovu ittiham edən şəxslərə azərbaycanlı vəkildən cavab

2017-ci ildə Bakıda avtoqəza törədən Nail Allahverdiyev vəkili Muxtar Mustafayev ortaya şok faktlar çıxarıb; hüquqşünas Mütəllib Tekiş və onun həyat yoldaşının iddialarına aydınlıq gətirib

"Mütəllib Tekiş və Songül Tekişə maddi tələblərinə görə iş adamı Elman Allahverdiyev tərəfindən ödənişlər edilmişdir. Bütün ödənişlər rəsmi qaydada Azərbaycanda fəaliyyət göstərən banklar vasitəsilə edilmişdir və bunu təsdiq edən müvafiq sənədlər mövcuddur"

Mütəllib Tekiş heç bir əsaslandırma, sübut təqdim etmədən, qəza nəticəsində böyük maddi ziyan çəkdiyini, Cənubi Afrika Respublikasında bir milyondan artıq zərərə uğradığını iddia edir. Lakin çox maraqlıdır ki, 2015-2017-ci illər ərzində - yəni, qəzadan əvvəl özünə aid

Türkiyədə tibbi sığorta borcunu maddi vəziyyətinin ağırlığına görə ödəmək imkanı olmadığından həmin sığorta borcu da özünün xahişinə əsasən Elman Allahverdiyev tərəfindən ödənilmişdir.

Qəzanı törətmiş avtomobilin (yüksək təhlükə mənbəyinin) sa-

hibi "Gardenia" MMC tərəfindən Mütəllib Tekişə və onun həyat yoldaşına dəymiş ziyanın ödəniləcəyi ilə bağlı təminat verilmişdir, bu təminat bu gün də qüvvədədir, onun yerinə yetirilməsindən imtina edilməmişdir.

Nəzərinizə çatdırırıq ki, Azər-

baycan hüquqi dövlətdir və Nail Allahverdiyev törətdiyi əməlin ağırlığına görə məhkəmənin çıxardığı hökmə uyğun olaraq cəzasını çəkir. Mütəllib Tekiş tərəfindən əsassız, qeyri-real tələblər irəli sürüldüyündən qanunvericiliyə müvafiq olaraq mübahisənin

məhkəmədə iddia qaldırılmaqla həll edilməsi ona təklif edilmişdir. Ona dəfələrlə bildirilmişdir ki, məhkəmədə zərərli bağlı sübutlar əsasında ziyanın ödənilməsi ilə bağlı bəzi şəxslərin imzalanması təklif ediləcəkdir.

Mütəllib Tekiş isə bu təklifdən yayınaraq, mətbuat vasitəsilə təzyiqlər edərək, özünün istədiyi pul vəsaitini alacağını bildirir. Buradan haqlı sual ortaya çıxır: nəyə görə Mütəllib Tekiş məhkəməyə müraciət etməkdən boyun qaçırır? Müxtəlif orqanlara, Kütləvi İnformasiya Vasitələrinə verdiyi açıqlamalarda onun müalicəsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasında, Türkiyə Respublikasında yüz min dollarlarla ölçülən müalicə xərclərindən, onlara ödənilmiş vəsaitlərdən bir kəlmə də belə söz açmır.

Bütün müsahibələrdə, yazışmalarında hadisəni törətmiş şəxsin ana babası - baş nazirin müavini cənab Əli Həsənovun adını hallandırması isə heç bir etik çərçivəyə sığmır.

Tərəfimizdən "Haber Türk" kanalına yayılmış məlumatın həqiqətə uyğun olmadığı barədə açıqlama göndəriləcəkdir.

İş adamı Elman Allahverdiyev vəkili olaraq mətbuat vasitəsilə müraciət edərək bildirməmiş ki, gəlin bu problemi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq məhkəmə müstəvisində həll edək.

Muxtar Mustafayev, Nail Allahverdiyev və "Gardenia" MMC-nin təsisçisi Elman Allahverdiyev vəkili,

Azərbaycan Respublikası Vəkillər Kollegiyasının Rəyasət Heyətinin üzvü,

Beynəlxalq Vəkillər Birliyinin (UIA) üzvü,

Amerika Vəkillər Assosiasiyasının (ABA) üzvü".

□ Musavat.com

Osmanlı soyundan olan baş nazirlə bağlı gözləntilər - ilginç reaksiyalar

Toğrul İsmayıl: "Böyük Britaniyanın bu məsələdə öz maraqları var"

Elçin Mirzəbəyli: "Müsəlman keçmişli Obamanın nə qədər müsəlman ölkəsini viran qoyduğunu xatırlasınlar"

Fazil Mustafa: "Osmanlı irsindən olması hələ türklərə simpatiya daşmasından xəbər vermir"

Böyük Britaniyanın hakim Mühafizəkarlar Partiyasının lideri və ölkənin yeni baş naziri bəlli olub. Yeni baş nazir 55 yaşlı Boris Consondur. Onun həyatı ilə bağlı bir çox maraqlı məqamlar mövcuddur ki, bunlardan ən əsası britaniyalı dövlət adamının əslinin Osmanlıya gedib çıxmasıdır.

B. Conson 1964-cü ildə Nyu-Yorkda anadan olub. Lakin onun ata tərəfdən ulu babası türk jurnalisti Əli Kamal bəydir. Əli Kamalın əslisi Türkiyənin Çankırı vilayətinin Orta rayonundandır. İstanbulda və Avropada ali təhsil aldıqdan sonra ictimai həyata atılan Əli Kamal əsasən diplomat və jurnalist fəaliyyəti ilə məşğul olub. Musavat.com xəbər verir ki, 1903-cü ildə yay tətili üçün Londona gedən Əli Kamal burada Vinayfr Bran adlı ingilis xanımla evlənir. Həmin evlilikdən onun Selma adlı qızı, Osman adında oğlu dünyaya gəlir. Boris Conson iş həyatına 1987-ci ildə "Daily Telegraph" qəzetində başlayır. Bu qəzetdə o, aparıcı siyasi analitik və baş redaktorun müavini olaraq qəder yüksəlir. 2001-ci ildə Boris Conson Mühafizəkarlar partiyasından Henli dairəsindən İcmalar palatasına deputat seçilir. 2004-cü ildə o, müxalifətin kölgə kabinetində mədəniyyət naziri olur. 2007-ci ilin martında Boris

Conson London merliyi uğrunda mübarizəyə qatıldığını bəyan edir və 2008-ci il mayın 1-də keçirilən seçkilərdə qalib gəlir. O, bu vəzifəsinə 2012-ci ildə ikinci dəfə qələbə qazanaraq sürdürür.

2015-ci ilin may ayının 7-də keçirilən seçkilərdə İcmalar palatasının deputatlığına seçilən Boris Conson mer postunu da qoruyub saxlayır. O, həmin dövrdən başlayaraq Böyük Britaniyanın Avropa Birliyindən çıxması üçün "Breksit" kampaniyasının ən aktiv üzvlərindən birinə çevrilir. Breksitdən sonra iyulun ayının 13-də o, baş nazir Tereza Mey tərəfindən xarici işlər naziri vəzifəsinə təyin edilir. 2018-ci ilin iyulun 9-da isə hökumət başçısı ilə "Breksit" anlaşması ilə bağlı ziddiyyətə düşməsi səbəbindən vəzifəsindən istefa edir. İndi isə artıq baş nazirdir.

Böyük Britaniya tarixində ilk dəfə türk əsilli baş nazir hakimiyyətdədir. Onun çox da yaxşı münasibətdə olmadığı deyilən Tay-

yip Ərdoğan hökuməti ilə bundan sonra hansı siyasət izləyəcəyi indidən maraqlıdır. Osmanlı soyundan olan birsinə Türkiyənin mövcud iqtidarının münasibəti elə də normal deyil. Eyni zamanda Türkiyənin Avropa Birliyindən kənarlaşdırılmasında da Londonun "xidmətləri" az olmayıb. Ancaq ümidlər var ki, bundan sonra, Osmanlı soyundan olan baş nazirin dövründə Türkiyə və Türk dünyasına Böyük Britaniyanın münasibəti dəyişə bilər. Lakin əksini deyənələr, pessimizmə qapılanlar da var.

Xatırladaq Conson vəzifəsinin icrasına iyulun 24-dən başlayıb. Lakin hələlik onun Türk dünyasına ünvanlı mesajı eşidilməyib.

Politoloq Toğrul İsmayıl bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi: "Əlbəttə, İngiltərənin baş naziri ilk növbədə ölkənin maraqlarını nəzərə alacaq. İngiltərə hər zaman bu cəhətdən fərqlənirdi. İngiltərə hətta AB üzvü olduğu zaman belə, öz maraqlarını AB-nin maraqlarından üstün tuturdu, bunun nəticəsi də Brexittir. Bundan sonra "Brexit"lə əlaqədar necə olacaq,

bunu demək çətinidir. Mən bu barədə yazmışdım ki, əvvəllər əsrin sualı Türkiyə nə zaman Avropa Birliyinə üzv olacaq, sualı idisə, bu gün əsrin sualı "ingilislərin "Brexit" məsələsi necə olacaq"dir. Təbii ki, bu, sadə məsələ deyil. İngiltərə iqtisadiyyatına bundan nə qədər zərər və ya fayda dəyəcəyi sualı var. Amma əsas olan qanundur və qanuna görə də hələlik ingilislər AB-dən çıxmağa səs veriblər və bu proses davam edəcək". **Böyük Britaniyanın Türkiyə və Türk dünyasına il perspektiv münasibətlərinə gəldikdə, T.İsmayıl bunları bildirdi:** "Böyük Britaniyanın bu məsələdə öz maraqları var. Əgər o maraqlara uyğun olarsa, o zaman proqnozlaşdırmaq olar ki, İngiltərənin maraqları ingilislər üçün hər zaman üstün mövqedə olub".

Politoloq, BAXCP-nin sədr müavini Elçin Mirzəbəyli isə qəzetimizə açıqlamasında dedi ki, müasir dövrdə, xüsusilə də Böyük Britaniya kimi böyük dövlətçilik ənənələri olan dövlətlər emosiya ilə deyil ağılla, yüzillik geostrateji nəzəriyyələri idarə olunurlar: "Bu baxımdan da Boris Consonun Böyük Britaniyanın baş naziri seçilməsi Türkiyəyə münasibətdə pozitiv dəyişikliklərə səbəb olmayacaq.

Məsələyə tarixilik nöqteyi-nəzərindən yanaşanda isə yeni baş nazirin Türkiyəyə münasibətdə müsbət addımlar atma biləcəyini düşünürəm. Boris Consonun babası Əli Kamal Osmanlı dövlətinin naziri olub, işğalçı qüvvələrə xidmət edib, işğala qarşı dirənmiş öndükdən Mustafa Kamal Atatürkün həbsinə göstəriş verib. Atatürkün hakimiyyətə gəlişindən sonra Britaniyaya qaçıb və burada özünə Wilfred Conson (Wilfred Johnson) adını və soyadını götürür. Yeni türk milli kimliyindən imtina edib". E. Mirzəbəyli dedi ki, tarixilik baxımdan Boris Conson Türkiyəyə xəyanət etmiş bir şəxsin, vətən xaininin nəvəsidir: "Bütün bunları ona görə nümunə gətirdim ki, bir zamanlar Barak Obamanın müsəlman ailəsində doğulduğunu öndə çəkib hətta onun prezident seçilməsi münasibətilə qurban kəsənlər kimi Boris Consonun "Osmanlı nəvəsi" olduğundan vəcdə gələnlər də ekstaz vəziyyətinə düşməsinlər, müsəlman keçmişli Obamanın nə qədər müsəlman ölkəsini viran qoyduğunu xatırlasınlar. Boris Conson da şübhəsiz ki, babası kimi, Böyük Britaniyaya xidmət edəcək və onun fərd olaraq Türkiyənin dünyəvi, demokratik bir dövlət kimi inkişafında maraqlı ola biləcəyini düşünürəm".

Deputat, BQB başkanı Fazil Mustafa da nikbin deyil. Hətta ona təhlükəli fiqur kimi baxır: "Bu fakta, mənə, sevinmək bizə düşməz. Mən bilən ulu babasını edam ediblər, bir də görürsən ki, Türkiyədən babasının pozulmuş hüquqlarını tələb edə bilər. Yeni qisasçılıq duyğusuna da sahib olması istisna deyil. Osmanlı irsindən olması hələ türklərə simpatiya daşmasından xəbər vermir. Bir az gözəyək, davranışları ilə qısa zamanda münasibətlərini bürüzə verəcək".

□ Cavid TURAN, "Yeni Müsavat"

Strateji və Beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Eldar Namazov Azərbaycan və Gürcüstanın siyasi rəhbərlərinə müraciət edib. O, hər iki ölkənin rəhbərliyinə xitabında Keşikçidağ ətrafındakı gərginliyə son qoyulmasından ötrü konkret təkliflər irəli sürüb. Müraciətinin mahiyyətinə aydınlıq gətirmək və digər suallarımıza cavab almaq üçün Eldar bəyə müraciət etdik. Məlum oldu ki, bugünlərdə müalicə məqsədilə qonşu Gürcüstanda olub və baş verənlərlə əlaqədar bir sıra görüşlər də keçirib.

- Eldar bəy, elə siz Tiflisdə olduğunuz zaman Gürcüstan-Azərbaycan sərhədində təxribatlar oldu. Gürcüstandan bu gərginlik necə görünürdü? Gürcü tərəfi məsələyə necə reaksiya verdi, nələri müşahidə etdiniz?

- Bu məsələ ilə bağlı Tiflisdə bir görüş də keçirdim. Mənim təklifimlə bir toplantı təşkil olunmuşdu. Azərbaycandan da tanınmış ekspertlər həmin görüşdə var idi. Eyni zamanda Gürcüstanın aparıcı ictimai xadimləri, ekspertləri də tədbirdə iştirak etdilər. Hiss etdim ki, gürcü tərəfində də bununla bağlı çox ciddi narahatlıq var. Müəyyən təxribatçı qüvvələrin hərəkətlərini onlar da qəbul etmirlər. Açıq-aydın hiss olunurdu ki, xaricdən idarə olunan bir təxribatdır. Əksəriyyət bunu elə qəbul edirdi. Düzdür, onlar etiraf edirlər ki, monastır kompleksi ilə bağlı müəyyən suallar var və o sualların cavabını biz bir yerdə tapmalıyıq. Mən də bu fikirlə razıyam. Çünki sovet dövründən sərhəd ələ keçib ki, alban kilsəsi saydığımız - onların da gürcü kilsəsi hesab etdiyi - bir abidənin böyük hissəsi Gürcüstan tərəfində qalıb, ancaq müəyyən qismi də bizim tərəfdədir. Ona görə də bu məsələni təbii ki, müzakirə edib çıxış yolu tapmalıyıq. Ancaq o təxribatlar ki, sərhəddə törədilir, gürcü tərəfində də onları xaricdən idarə olunan, məqsədyönlü təxribat kimi qəbul edirlər.

- Sırr deyilsə, Tiflisdə kimlərlə görüşdünüz?

- Vətəndaş cəmiyyətinin çox tanınmış nümayəndələri ilə bir araya gəldik. 3-4 saat bir yerdə bu məsələləri müzakirə etdik.

- Azərbaycanın dövlət rəsmiləri də məsələyə prinsipial münasibətlərini bildirdilər. Təmkinli olmağa, təxribatlara uymamağa çağırış etməklə yanaşı, gürcü tərəfindən təxribatçıların cəzalandırılmasını da istədilər. Hələlik Bakının notasına cavab gəlməyib. Sizin müşahidələrinə nə deyir, Tiflis təxribatçıları cəzalandırmağa meyllidirmi?

- Mən rəsmi nümayəndələrlə görüşlər keçirmədim. Görüşlərim vətəndaş cəmiyyətinin tanınmış nümayəndələri ilə oldu. Həmçinin Tiflisdə fəaliyyət göstərən aparıcı Qərb ölkələrinin səfirlikləri, eyni zamanda beynəlxalq qurumların təmsilçiləri ilə də görüşlərim oldu.

Eldar Namazov Gürcüstan və Azərbaycan rəhbərliyinə

“Unvanladığı müraciətin məğzini açıqladı; ilginç məqamlar

Eldar Namazov: “Mənim təklifim buna yönəlib ki, hər iki ölkə ərazisində yerləşən hissələri bir kompleks kimi birləşdirib, qoruq elan etmək lazımdır”

Rəsmi Tiflisin mövqeyi ilə bağlı bir söz deyə bilmərəm. Tiflisdə çoxları qeyd edir ki, son dövrlərdə Rusiya mətbuatında çox böyük bir kampaniya başlandı. O kampaniyanın məğzi Gürcüstanla Türkiyə arasında münasibətlərin pozulmasına yönəlib. Əsas tezis də ondan

ment sədri, həmçinin xüsusi təyinatlı qoşunlarının komandanı istefaya getməli oldu, etirazçılara qarşı zor tətbiqinə görə. Ancaq etirazlar səngimir və daxili işlər nazirinin də istefasını tələb edirlər. Belə bir məqamda elə bil ki, diqqəti bu problemlərdən yayındırmaq və

ləri, çox tanınmış ekspertlərlə müzakirə etdim ki, onların da rəyini öyrənirəm. Həmçinin o görüşdə iştirak edən azərbaycanlı ekspertlərin də fikirləri ilə tanış oldum. Bu ideya həmin müzakirələrdə kifayət qədər dəstək qazandı. Biz qərara gəldik ki, bu sahədə birgə ad-

- *Elə isə çıxış yolunu oxucularımıza bir az açıqlayaq. Düzdür, mətn genişdir, amma qısaca bunu demək olarkı, siz Keşikçidağ məbədi kompleksinin hər iki ölkənin vətəndaşları üçün açıq elan edilməsini təklif edirsiniz, elə deyilmi?*

- Bəli. Orada bir vacib məqam var. Mənim təklifim məbədin təkcə Azərbaycan tərəfində yerləşən və gürcülər tərəfindən iddialar irəli sürülən hissəsinə aid deyil. Kompleksin 75 faizi Gürcüstan ərazisində yerləşir. Mənim təklifimin məğzi budur: necə ki, məbədin bizim tərəfindəki hissəsi gürcü vətəndaşları üçün açıq olacaq, Gürcüstan ərazisindəki 75 faiz hissə - biz oranı alban kilsəsi sayırıq - ora bizimçün də açıq olmalıdır. Bizim də alimlərimiz ora getməlidir, tələbələr üçün ekskursiyalar

təbiətlə bağlı bir şeydir, ya da mədəniyyət abidəsidir - adətən belə məsələlərdə dövlətlər arasında razılaşma imzalanır ki, bundan necə istifadə edək. Elə Xəzər dənizi ilə bağlı nümunə ortadadır. Biz ona görə Xəzərlə bağlı sənədi imzaladıq ki, Azərbaycan tərəfdə işlər görülsə və Xəzərə zərər dəyrsə, hamı zərər görəcek. Həmçinin digər ölkələr tərəfindən. Ona görə də əvvəlcədən razılaşdırmaq lazımdır. Yaxud Azərbaycanla Gürcüstan sərhədində yerləşən Candağöl var, onun yansı o tərəfdə, yansı da bu tərəfdədir. Yəqin ki, onun qorunması üçün müəyyən işlər görmək, yaxud qadağalar etmək lazımdır. Biz bunu da birlikdə etməliyik. Yaxud Qarayazı meşəsinin böyük hissəsi bizim ərazimizə düşür. Ancaq Gürcüstan ərazisində də tuqay meşəsi ilə davam edir. Təbiəti belə

“Həm Azərbaycanda, həm də Gürcüstanda ideyanı dəstəkləyən böyük bir qrupun müraciəti hazırlanır”

ibarətdir ki, türklər artıq Batumu, Acarıyanı zəbt ediblər, gürcülər də yatıblar, xəbərleri yoxdur. Bununla bağlı Rusiyanın aparıcı ORT, ya da Rossiya-1 kanalında verilişlər gedir. Eyni zamanda Rusiya ilə sıx əlaqədə olan müəyyən marjinal qruplar vaxtaşırı Moskvaya səfərlər edirlər, Rusiya rəsmiləri ilə görüşlər keçirirlər. Onlar da Azərbaycanla sərhəddə, Keşikçidağ kompleksi ətrafında belə bir təxribatçı addımlar atırlar.

- *Keşikçidağ ətrafında baş verənlərdən, bir qrup gürcü təxribatçının sərhədçilərinə hücumundan danışarkən əksəriyyət təxribatın arxasında başqa qüvvələrin dayandığını vurğulayırsınız. Burada Rusiya amilindən də bəhs olunur...*

- Bunu başqa cür yozmaq mümkün deyil. Söhbət ondan gedir ki, bu yaxınlarda Rusiya-Gürcüstan münasibətlərində yenidən çox ciddi böhran yarandı. İctimai aksiyalar, etirazlar hələ də davam edir. Buna görə Gürcüstanın parla-

gürcü cəmiyyətinin rəyində yeni bir “düşmən” obrazını formalaşdırmaq üçün bu cür təxribatlar yol verilir. Həm Türkiyə, həm də Azərbaycanı “düşmən” obrazında təqdim etməklə... Ancaq Gürcüstan cəmiyyəti kifayət qədər bu mənada təcrübəyə malikdir, yekdildir və onlar başa düşürlər ki, açıq-aydın gedən bu təxribatçı verilişlərin və hərəkətlərin məqsədi nədir. Ona görə də mənimlə görüşən tanınmış ictimai xadimlər də bu vəziyyətə daha çox bu hər iki xalqı qane edən, hər iki dövlət üçün xeyirli olan çıxış yolunu axtarmaq mövqeyindən çıxış edirdilər.

- *Eldar bəy, sizin Azərbaycan və Gürcüstanın siyasi rəhbərliyinə müraciətinizi oxuduq. Konkret təklifləriniz var. Zəhmət olmasa, bu barədə danışdırmı, detalları açıqlaydırmı...*

- Mən Tiflisə əliboş getmişdim. Orada olarkən bu təklifləri təqdim etdim. Həmin müraciəti mən ilk növbədə Gürcüstanın çox tanınmış vətəndaş cəmiyyətinin nümayənd-

dimlər ataq. İndi bununla bağlı müxtəlif sənədlər hazırlanır və yaxın zamanda hazır olacaq. Mənim də həmin ideyanı təqdim etməkdə məqsədim bu idi ki, ictimai rəyi də öyrənirəm. Çox maraqlı nəticələr əldə olundu.

“İdeyam məbədin təkcə Azərbaycan tərəfdə yerləşən və gürcülər tərəfindən iddialar irəli sürülən hissəsinə aid deyil”

Azərbaycan mətbuatında bu ideya çox oxundu və böyük maraqla qarşılandı. Ancaq mənim üçün daha çox neytral informasiya meydanında verilən reaksiya idi. EADaliy informasiya portalında - o, nə Azərbaycanın, nə də Gürcüstanındır, rüsdill portalıdır - orada bu müraciət yayıldı və facebookda müzakirəyə çıxarıldı. Çox maraqlı nəticələr alındı. Səsvərmə prosesi getdi və bəlli oldu ki, gürcülərin 80 faizi bunu çox müsbət və əla ideya kimi qəbul etdi. Azərbaycanlıların da 80-85 faizi bunu çox müsbət və əla qarşıladı. Bu, onu göstərdi

təşkil olunmalıdır, həmçinin Azərbaycana gələn turistlər təkcə bizim tərəfindəki hissəni yox, o cümlədən Gürcüstan tərəfdəki hissəni də ziyarət etməlidir. Biz məsələni belə qoymayanda qəribə bir vəziyyət yaranır. Elə bil ki, böyük bir kompleksin yalnız Azərbaycanda qalan hissəsinə alban kilsəsi sayırıq. Bəs o biri tərəfi? Biz o biri tərəfdə vahid alban kilsəsinin bir hissəsi kimi yanaşmalıyıq. Mənim də təklifim buna yönəlib ki, hər iki ölkə ərazisində yerləşən hissələri bir kompleks kimi birləşdirib, qoruq elan etmək lazımdır. Orada inzibati işlərə rəhbərlik

bölmək olmaz. Təbiət siyasi sərhədlərə bölünmür. Gərək hər iki tərəf, Azərbaycan və Gürcüstan dövləti sərhəddə yerləşən, yansı bu tərəfdə, digər yansı o tərəfdə olan bütün obyektlərin, göllərin, meşələrin, monastır kompleksinin qorunması, saxlanması üçün birgə səylər göstərsin. Mənim təklifim bundan ibarətdir.

- *Gürcüstan tərəfinin bu təkliflə razılaşacağına ümid edirsiniz? (Davamı sabahki sayımızda)*

□ **Elsad PASASOY,**
“Yeni Müsavat”

"Qurbət eldə can verərəm ölümə, amma vətənə dönmərəm"

Xalid KAZIMLI

Almaniyada intihar edən azərbaycanlı qadının olayı gerçək bir faciədir.

Hümayil adlı qadın deportasiya olunmaq təhlükəsi qarşısında imiş və öz ölkəsinə qayıtmaqdan sonra, ölümü seçib.

Onun intihar etməzdən əvvəl hansı ruh düşkünlüyünə qapıldığını, hansı hisslər keçirdiyini yalnız qapısının açıldığı zaman, qətiyyətli və boz sifətli miqrasiya xidməti əməkdaşlarını görənlər bilər.

Bu ölkədən yeni bir həyat qurmaq ümidilə gedən, Avropada yaşadığı günləri parlaq, geridə qoyduğu illəri zülmətdə keçmiş sayan adamlar yenidən geriye, zülmətə qayıtmaqdan sonra, istənilən addımı ata bilərlər.

Eyni aqibətlə üzləşmək eərəfəsində olan Belarus, Ukrayna vətəndaşları arasında hətta qəsdən cinayət törədərək Avropa həbsxanalarında cəza çəkmək istəyənlər olub.

Bu cür ağır-acılı hadisələr axır illərdə Almaniyada hökumətinin miqrantlara qarşı yeritdiyi sakit, sürünən deportasiya siyasətinin nəticəsidir. Almanlar dünyanın dörd yanından axışmış ölkələrə gələnlərə bir söz demirlər, dözümlü yaşayır, qayğılarına qalır, qaçqın düşərgəsinə yerləşdirir, dolanışmaq üçün vəsait verirlər, amma yavaş-yavaş aradaşdırırlar, sığınacaq istəyən adamı hərtərəfli öyrənirlər, lazımı sənədlər toplayırlar. Aradan iki-üç, bəzən 4 il keçir, amma bir gün miqrasiya xidmətinin əməkdaşları sığınacaq istəyən şəxsə laqeyd bir şəkildə bildirlirlər: "Təəssüf edirik, amma sizin mürtəbinizə müsbət cavab verilməmişdir".

Almaniyada artıq miqrantlarla bu cür davranır. Elə ölkələr var ki, qaçqınları lap startdan sərhəddən içəri buraxmır, ya da aşkar edən kimi aeroporta gətirib belli istiqamətlərə yola salır. Almaniyada isə araşdırır, ləngidir, sonra yola salır.

Bir ildən çoxdur ki, sığınacaq üçün Almaniyaya pənah aparmış minlərlə şəxsi səssiz-səmirsiz öz ölkələrinə göndərilir. Onların arasında Azərbaycan vətəndaşları da var. Biz onlardan ona görə xəbərsiz qalırdıq ki, əslində bu şəxslər "siyasi mühacir" olduqlarını iddia etsələr də, nə tanınmış, nə də tanınmamış siyasət adamları deyillər. Əgər onlar hər hansı bir siyasi partiyanın gerçək üzvü olsaydılar, mütləq partiya yoldaşları onların başına gələnləri ictimailəşdirərdilər.

Ən pisi odur ki, son illərdə mühacirət məsələsinin şiti-şorbası çıxıb. İş düz gətirməyən, sabahına ümidi kəsilən, müxtəlif problemlər yaşayan, iş-güc tapmayan adamlar azad və firavan ölkələrdəki yüksək rifah içində yaşamağın asan olduğu qənaətinə qapılır, mühacirət etməyi həyat kəndosuna çevirir, buna nail olmaq üçün hər yola baş vururdular.

O yollardan biri də hansısa müxalifə partiyasının üzvü olmaq, partiya bileti əldə etmək, bir-iki mitinqə gedib şəkil çəkdirmək, sonra "lazımı sənədlər"i də götürərək "cənnət-məkan ölkələr"ə yola düşmək idi.

Bu, kütləvi xarakter aldığına görə əvvəl-axır bu işin bir zibilli çıxmalıydı. Buna bir "stop" verən tapılacaqdı. Xüsusilə də son illərdə bir çox Avropa ölkələrində miqrantlara qarşı sərt mövqe sərgiləyən ultra sağ partiyaların və onların millətçi liderlərinin seçicilərdən getdikcə daha çox səs alması göstərirdi ki, Avropa ölkələrində ksenofobiya təmayülü güclənir.

Bu tendensiya gec-tez hökumətlərin miqrantlara qarşı humanist mövqeyinin dəyişməsinə səbəb olmalıydı. Göründüyü kimi, həmin proses məxməri şəkildə, sezilmədən başlanıb və nəticələri göz önündədir: miqrantları yavaş-yavaş, kiçik partiyalarla deportasiya edirlər.

Bəzən miqrasiya xidmətinin əməkdaşları ciddi müqavimətlə, fors-major hallarla da üzlaşırlər. Məsələn, 3-4 ay öncə bir gənc alman qadın öz ölkəsinə, labüd ölümə göndərilən əfqan gənci təyyarənin göyərtəsində müdafiə etmiş, onun deportasiyasına mane olmuşdu.

Amma belə hadisələr nadir hallarda baş verir, lotereya uduşu kimi bir şeydir. Əksər hallarda yerli ictimaiyyət miqrantları taleyin ümidinə buraxır, nəinki müdafiə etmirlər, hətta onların tezliklə öz ölkələrinə göndərilməsini istəyirlər.

Acı reallıq budur. Nəhayət, hər kəs bilməlidir ki, birincisi, xaricdə yel əsib, qoz tökülməyib, orada da firavan yaşamaq çox çətindir; ikincisi, ora bizim vətənimiz deyil, adı üstündə, qurbətdir; üçüncüsü, miqrantlara mərhəmətlə yanaşılan dövr arxada qalıb, çoxları o şanslı qaçıb.

Qarabağ Komitəsinin 23 iyula təyin etdiyi Qarabağ mitinqinin aksiyaya bir neçə saat qalmış təxirə salınması bəzi iddialara və suallara yol açdı. İddialarda deyilir ki, Qarabağ Komitəsinin iyulun 23-də mitinq keçirilməsi ilə bağlı təşəbbüs qrupunun üzvləri Pənah Hüseyn və Tural Abbaslının günün birinci yarısı Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinə dəvət olunublar.

"Qarabağ Komitəsi mitinq məsələsində hökumətlə anlaşılıb" iddiasına cavab verildi

Pənah Hüseyn: "Əsas məqsəd Qarabağ məsələsində vahid milli birliyin ortalığa qoyulmasına nail olmaqdır, polislə qarşıdurma yaratmaq deyil"

Onlara Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə razılaşdırılmayan, yaxud sanksiyalaşdırılmayan hər hansı kütləvi tədbirin qarşısının polis tərəfindən qətiyyətlə alınacağına dair xəbərdarlıq edilməsi Qarabağ Komitəsinin geri çəkilməyə vadar edib. Ona görə də sözügedən xəbərdarlıq alınacağına dair xəbərdarlıq edilməsi Qarabağ Komitəsinin qarşıdurmadan bir neçə saat sonra Qarabağ Komitəsi növbədənkenar toplantı keçirərək mitinq təxirə salmaq qərarı verib. Başqa bir iddiada isə deyilir ki, Qarabağ Komitəsi mitinq məsələsində hakimiyyətlə anlaşmaya gedib.

Deiyənlərlə bağlı Qarabağ Komitəsinin üzvü, AXP sədri Pənah Hüseyn "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, mitinqlə bağlı toplantı qapalı olub və mitinqin keçirilməsi, həmçinin təxirə salınması ilə bağlı müxtəlif arqumentlər

səslənib: "Çıxış eləyənlərin bəziləri polisə qarşıdurma gətirməsinin məqsəduyğun olmadığını, bəziləri Bakıda beynəlxalq səviyyəli idman tədbiri keçirildiyini əsas göstərərək mitinqin təxirə salınmasının məqbul olduğunu bildirdilər. Amma prinsiplə məsələ odur ki, Qarabağ Komitəsi Qarabağ mövzusunda, Qarabağ şüurları xüsusi bir zərurət halı olmadan (məsələn, Qarabağın təslim edilməsi, Azərbaycanın zərərli olan sənədə imza atılması, təslimçi sülhə hazırlıq istiqamətində praktik addımlar kimi məsələlər) Qarabağ məsələsi ilə hansısa bir qarşıdurmaya getməyi doğru saymır. Əsas məqsəd Qarabağ məsələsində Azərbaycan cəmiyyətinin vahid milli birliyinin ortalığa qoyulmasına nail olmaqdır, polislə qarşıdurma yaratmaq deyil. Mi-

rəsinin 23 iyula təyin edilmiş mitinqlə bağlı hərəkətlərini bizim hüquqlarımızın pozulması kimi dəyərləndirərək və səlahiyyət həddini aşması hesab edərək məhkəməyə vermək barədə qərar qəbul olunub".

Pənah Hüseyn onu da vur-

bəkə iştirakçılarının subyektiv rəyləridir. Biz insanlara qadağa qoya bilmərik, insanlar istədiklərini yazırlar. Amma qeyd olunan iddialar tamamilə yanlışdır".

□ E.SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

"Abid Şərifov xidməti avtomobilini dövlətə qaytarmayıb" iddiasına reaksiyalar

Baş nazirin sabiq müavini susqunluq nümayiş etdirdi, ekspert isə deyir ki, "AA" seriyalı dövlət qeydiyyat nişanını istənilən hüquqi şəxs ala bilər

Son günlər baş nazirin keçmiş müavini Abid Şərifovun jurnalistlə mülum videosu ətrafında müzakirələr səngimdir. Müzakirələrdə bir məqama da diqqət çəkilir: İddialar səslənir ki, Şərifov öz xidməti avtomobilini hələ də dövlətə qaytarmayıb. Belə ki, videodan görünür ki, Şərifov "10-AA-257" dövlət qeydiyyat nişanı olan avtomobilə gəlir. Bu əsas götürülərək bildirilir ki, A. Şərifov hələ də dövlətin avtomobilini idarə edir.

"Yeni Müsavat" olaraq məsələni aydınlaşdırmaq üçün ilk olaraq Abid Şərifovun özü ilə əlaqə saxladıq. A. Şərifov bildirdi ki, o, suallara cavab vermək istəmir. Həmişə çıxaraq onu da qeyd edək ki, A. Şərifov hələ baş nazirin müavini olduğu zaman da jurnalistlərin sorğularını cavablandırmaq həvəsində deyildi. Nümunə kimi Binəqədirdə baş verən faciəvi yanğından sonra onun jurnalistə verdiyi cavabı xatırlada bilərik. Belə ki, A. Şərifov jurnalistin "Tikinti işlərinə hansı şirkət daxil olacaq?" sualına eynilə aşağıdakı kimi cavab vermişdi: "Nə dəxli var sənə?! Nə üçün bilməlisən kimdi?! Alabala... Sonra?! Müəyyən olunur ki, filankəsdi, filankəsdi də. Bunu biz müəyyən edirik, bunun "pressa"ya dəxli var, ay müdiri, hansı nazir müavini özünün arsenalında nə qədər maşın saxlayıb, onun məsrəfləri nədən ibarət olub. Ona görə də bu məsələ ilə bağlı birdə-

diyyət nişanı yalnız xidməti avtomobillərə verilmir. Bu cür nömrələri istənilən hüquqi şəxs ala bilər. Xidməti avtomobillərin istifadəsinə gəlincə isə bu barədə indiyədək xeyli müzakirələr aparılıb. Məsələn, bu ilin yanvar ayında deputat Zahid Oruc modern.az saytına bildirmişdi bir müddət əvvəl dövlət qurumlarına daha çox yerli istehsal avtomobillərinin alınması tələbi qoyulmuşdu: "Sanki ictimai nəzarət və monitorinqlər zəiflədiyindən əvvəlki tendensiya davam edir və bir maşının o strukturda çalışdığı şəxslər üçün xidmət müddəti, onun amartizasiya xərcləri, digər tariflərin şəffaflığına heç kəs əmin ola bilmir. Bilirsiniz, cansız texnika dil açdı deyə bilmir ki, hansı şöbə müdiri, hansı nazir müavini özünün arsenalında nə qədər maşın saxlayıb, onun məsrəfləri nədən ibarət olub. Ona görə də bu məsələ ilə bağlı birdə-

fəlik çözüm tapılmalıdır. Həssas edərəm ki, parlament qarşısında dövrə hökumətlə birgə nəqliyyat vasitələri ilə bağlı məsələyə tam olaraq aydınlıq gətirilməlidir.

Ölkə rəhbərinin qərarı verilib. Qeyd olunan avtomobillərin bir hissəsi dövlət əmlakının idarəedilməsi üzrə müvafiq komitə tərəfindən hərəqlərə çıxarılaq satılacaq. Əldə edilən vəsait büdcəyə yönəldiləcək. Məsələ onun miqdarında, ölçüsündə, çəkisində deyil. Ümumilikdə bu prosesi şəffaflaşdırmaq lazımdır.

Mənə görə yalnız məhdud sayda insanlar üçün xidməti maşın saxlamaq lazımdır. Hətta xidməti maşın ayrılacaq şəxsin özünə də sərt yanaşmalar tətbiq edilməlidir. Nəqliyyat vasitələri, onun xərcləri, yanacaq təminatı büdcə vəsaiti hesabına ödənilir. Yeni bir çox hallarda xidməti maşının şəxsi maşın kimi istifadəsinin

qarşısını almaq üçün maddi ekvivalent yaradılmalıdır. Siyahıya daxil olan vəzifələrdə sıra sayını qat-qat azaltmaq lazımdır. Həmçinin şəffaflıq üçün hesabatlar açıq olmalıdır".

"Yeni Müsavat"a danışan ekspert Elməddin Muradlı bildirib ki, hazırda məmurlar dövlət avtomobillərini vəzifədən azad olunduqları zaman geri qaytarırlar:

"Abid Şərifovla bağlı onu deyim ki, bildiyim qədər onun xidməti avtomobilinin dövlət qeydiyyat nişanı "10-AA-204" olub. Vəzifədən çıxarıldıqdan sonra isə avtomobil dövlətə geri qaytarıb. Ümumiyyətlə, heç kəsə sirt deyil ki, bir çox məmurların əllərində bir neçə şirkətin idarəçiliyi var. Qanunvericiliyə görə də hüquqi şəxs "AA" seriyalı dövlət qeydiyyat nişanı ala bilər. Ona görə də işdən azad edilən məmurlar üçün bu cür nömrələri almaq problem deyil. Eləcə də keçmiş nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun əlinə xeyli sayda "AA" seriyası ilə nömrə var. Onlar vəzifədən azad olunduqları zaman təbii ki, avtomobilə birlikdə onun üzərindəki dövlət qeydiyyat nişanını da dövlətə qaytarırlar. Çünki onların faktiki olaraq bu cür nömrələrə ehtiyacı yoxdur. Həm zamanında, həm də indiki vaxt bu cür nömrə ala bilərlər. Məndə olan məlumata görə, indiyədək heç bir məmur vəzifədən azad olunduqdan sonra xidməti avtomobilini özündə saxlamayıb. Bu barədə mətbuatda da hansısa məlumat yer almayıb. Şərifovun da avtomobilini özündə saxlaması məsələsi inandırıcı deyil".

□ ƏLİ RAİS, "Yeni Müsavat"

Leyla Yunusun jurnalist Sevinc Osmanqızına verdiyi müsahibədə milli azadlıq hərəkatının lideri, mərhum eks-prezident Əbülfəz Elçibəyi "KQB agentləri" adlandırmasına etirazlar davam edir.

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu "Yeni Müsavat"da açıqlamasında Leyla Yunusun Azərbaycanın milli, vətənsəvər insanlarına həmişə nifrət etdiyini bildirib: "Mən Əbülfəz Elçibəy barədə sərəsləmələrinə və Azərbaycan xalqına saxta tarix dərsləri keçməyə cəhd göstərməsinə görə Leyla Yunusa sərt məktub yazmışam. Yəqin ki, oxuyub. Leyla Yunus bir kitab yazıb. Həmin kitabda Əbülfəz Elçibəy haqda elə şeylər yazıb ki, Sevinc Osmanqızına müsahibəsində dedikləri onun yanında heç nədir. Leyla Yunus kitabında daha betər şeylər yazıb. Özü də tək Əbülfəz haqda deyil, bir çox milli-vətənpərvər insanlar haqda ağzına gələni yazıb. Şəxsən mənim bəmədə də yazıb. Eyni zamanda hüquq müdafiəçiləri Səidə Qocamanlı, Səadət Bənəniyarlı "həmişə hakimiyyətə işləyənlər" adlandırılıb. Pənah Hüseyni, Rauf Arifoğlunu və digər bir çox tanınmış insanları hədəfə alıb".

N.Cəfəroğlunun sözlərinə görə, Əbülfəz Elçibəy hakimiyyətinin səhvi o idi ki, Leyla Yunusu Müdafiə Nazirliyinin Analitik İnformasiya Mərkəzi kimi çox mühüm bir yerə rəhbər təyin etmişdilər: "Leyla Yunus hələ o vaxtdan "bezpərədellik" edirdi. Dövlət Agentli-

yinə 4 nəfər silahlı adamla hücum etmişdi, o zaman agentliyin şöbə müdiri işləyən Əflatun Amaşovu təhdid eləmişdi, əməkdaşlarını güllələməklə hədələyib onları təhqir etmişdi. Hətta o, agentliyin redaksiyasında elə bir səs-küy salmışdı, elə vəziyyət yaratmışdı ki, məsələdən dərhal xəbər tutan daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov redaksiyaya polis əməkdaşları göndərmişdi, Leyla ilə silahlı adamların oradan güclə uzaqlaşdırmışdılar. Bu hadisəni ona görə xatırlayıram ki, Leyla Yunusun söz azadlığından, insan hüquqlarından danışması da həmişə saxta olub. Bilirsiniz o, niyə həmin agentliyə silahlı hücum etmişdi? "Azinform"un əməkdaşları daim cəbhə bölgəsində olurdular və cəbhədən düzgün, dəqiq məlumatlar yayırdılar. Leyla Yunusun isə yaydığı informasiyaların çoxu yalan olurdu, Azərbaycanın zərərinə işləyirdi. Leyla qəzəblənib ki, "Azinform"un əməkdaşlarının məlumatları onun yaydığı məlumatları yalana çıxarır. Ona görə də hücum etmişdi redaksiyaya.

Leyla Müdafiə Nazirliyində işləyəndə özbaşınalığı bunnunla da bitirdi. Su idarəsinə silahlılarla hücum edib işçilərinə təhqir edib, idarəni darmağın eləmişdi. Evinə suyun

Hüquq müdafiəçisi Leyla Yunusla bağlı DTX rəisinə müraciət etdi

Novella Cəfəroğlu: "Əli Nağıyevdən xahiş edirəm, arxivi qaldırsın və Leyla Yunusun kimliyini Azərbaycan xalqına faş etsinlər, onun dili bu şəkildə kəsilməlidir"

saatla verilməsinə bu şəkildə etirazını bildirmişdi bu saxtakar".

N.Cəfəroğlu Leyla Yunusla bağlı Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi, general Əli Nağıyevə müraciət də ünvanladı: "Leyla Yunus Rusiya Müdafiə Nazirliyinə müharibə dövründə gizli informasiyalar ötürürdü. O, illər öncədən Rusiya hərbi kəşfiyyatı ilə işbirliyində olan adam olub. İndi Azərbaycan Dövlət Təhlükə-

sizlik Xidmətinə peşəkar, kəşfiyyatı bilən general Əli Nağıyev rəis təyin edilib. Mən cənab Əli Nağıyevə müraciət və xahiş edirəm ki, arxivi qaldırsın və Leyla Yunus kimliyini Azərbaycan xalqına faş etsinlər. Bu saxtakar, "bezpərədel", Azərbaycan xalqına nifrət eləyən qadının əslində kim olduğunu, haraya, necə işlədiyini o zaman hər kəs görəəcək. Leyla Yunus problemi ancaq bu şəkildə çözülməlidir və Leyla Yu-

nusun dili bu şəkildə kəsilməlidir".

Azərbaycan Liberal Partiyası isə Leyla Yunusun Elçibəy ilə bağlı müsahibəsində Lalə Şövkət Hacıyevanın adından sitat gətirərək danışmasına münasibət bildirib. ALP sədri **Əvəz Temirxan Modern.az** saytına açıqlamasında deyib ki, o, partiyanın lideri **Lalə Şövkətin Leyla Yunusun ifadə etdiyi şəkildə fikirləri nə zamansa bildirməsinə rast gəlməyib:** "Lalə xanımla 28ildir ki, bir yerdə çalışıram. Əgər elə bir söhbət olubsa, o zaman Leyla Yunus həmin müsahibənin gətirdiyi qəzeti, nömrəsini, tarixini göstərməli idi. Leyla Yunusun Lalə Şövkətə istinad etməsi belə, fikirlərinin doğruluğunu sübut etmir".

Qeyd edək ki, Leyla Yunus Sevinc Osmanqızına verdiyi müsahibə qalmaqla səbəb olub.

O, müsahibəsində belə bir

açıqlama da vermişdi: "Lalə Şövkətin dediyini olduğu kimi sitat gətirəcəyəm. O deyirdi ki, Ayaz Mütəllibov hakimiyyətdən gedəndən sonra Heydər Əliyev mənə Naxçıvandan zəng elədi və dedi ki, onda olan məlumata görə, Elçibəy prezidentliyə namizədliyini irəli sürəcək. Mən Moskvadan Bakıya gəldim, Elçibəydən soruşdum ki, bu doğrudurmu? Elçibəy and içdi ki, prezidentliyə namizədliyini irəli sürməyəcək, prezident yeri Heydər Əliyevə məxsusdur. O zaman qanun var idi ki, 65 yaşdan yuxarı olan vətəndaşlar Azərbaycanın prezidenti ola bilməz..."

Elçibəy hakimiyyəti ələ keçirdi, sonra uyğun vaxtda onu Heydər Əliyevə ötürdü. 1992-1993-cü illərdə Heydər Əliyev minimum 2 dəfə Bakıya gəlmişdi. O, Elçibəyi təlimatlandırır..."

□ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

Azərbaycanda Moskvaya bağlı KQB agentli olmasının iddiası mübahisə doğurdu İlham İsmayıl: "Aqil Səmədbəylinin fikri realığa uyğun deyil..."

Mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin kürəkəni Aqil Səmədbəyli KQB arxivləri ilə bağlı maraqlı status paylaşmış. "Sitat: KQB arxivləri məsələsi: sovet dövründə Azərbaycanda 200 min agent olub. Bunu o dövrün məsul rus generalı deyib. Bunun, sadəcə, 15 mininin dosyesi Azərbaycanda olub. Ona görə də bu arxiv məsələsini unudun! 185 minin dosyesi Moskvada idi - hətta Azərbaycan KQB şefi də bu 185 minin kimlər olduğunu bilməyib!"

Sabiq təhlükəsizlik zabiti İlham İsmayıl isə deyir ki, Azərbaycandan KQB arxivinin aparılması və həmin siyahıdan Azərbaycan xüsusi xidmət orqanının xəbərsiz olması ifadəsi yanlışdır: "Azərbaycanda agentura şəbəkəsinin ta müstəqillik dövründən - 1918-ci il Xalq Cümhuriyyəti dövründən arxivləri var. Agentlərin yaşı 100-ü ötəndən sonra onlar qeydiyyattan çıxarılır. Buna baxmayaraq, həmin şəxslərlə bağlı məlumatların köyü yenə qalır. Həmin informasiya bazası Azərbaycandır. Sadəcə olaraq, sovet dövründə agentura şəbəkəsi bir sıra kateqoriyalara bölünürdü, bölüşdürülmədən sonra bir hissəsi mərkəzə göndərilirdi. Məsələn, Azərbaycandakı agentin üzündə bir çapıq vardısı və Moskvaya,

Ukraynaya və ya Estoniyaya üzündə çapığı olan bir agent lazım olurdusa, müəyyən bir işi görməyə üzü çapıqlı agent 15 respublikadan axtarılarqən yarıyırıdısı və yaxud agentin fiziki göstəriciləri 3-5 nəfəri vurub-yıxmağa yetərlidirsə, onlardan istifadə edilirdi. Yeni agentura şəbəkəsində bu tip bazalar vardı ki, yeri gələndə həmin bazadakı agentlərdən istifadə olunurdu. Adi agentura şəbəkəsinə aid məlumatlar ora göndərilirdi, xüsusi əhəmiyyət daşıyan, fərqli xüsusiyyətləri olanlarla bağlı məlumatlar mərkəzi verilir. Hətta bütün agenturanın siyahısı Moskvaya göndərilirdi, 1 nüsxəsi mütləq bizim arxivlərdə saxlanılır. Ermənistanda yaşayan o qədr Azərbaycan vətəndaşı var ki, ermənidir, vaxtilə bi-

zim agentlərimiz idi. Bu saat biz ona nə edə bilərik? Ermənilər də bunu normal qəbul edirlər. Çünki vaxtilə eyni dövlət idik. Moskva bu gün çıxıb həmin adamları nə ilə şantaj edəcək? Deyəcəklər ki, vaxtilə KQB-yə işləmişən? Yeni adamlar vətən xanini olmayıblar, agent olublar".

İlham İsmayıl görə, agentlərin şantaj olunması məsələsi baş verərsə, agentlər təlimata uyğun olaraq təhlükəsizlik qurumu ilə əlaqə saxlayırlar: "Məsələn,

agent görüşdüyü əməliyyat işçisinə deyir ki, mənə Moskva şantaj edir. Agent olmasının açıqlanması ilə təhdid edilir. Təlimat belədir ki, bu haqda əlaqədə olduğu əməkdaşa məlumat verir, bundan sonra müəyyən tədbirlər görülür".

İlham İsmayıl Leyla Yunusun Əbülfəz Elçibəy haqda söylədikləri fikirlərə də münasibət açıqladı: "Kim bunu sübut edə bilər? Kim sübut edə bilər ki, bu və ya digər şəxs agentdir və ya agent deyil? Yeni gedib kimə desələr

ki, xüsusi xidmət orqanına işləmişən, deyəcək ki, işləməmişəm. Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsi də, bu gün Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti də agentin kimliyinə dair məlumatların yalan olduğunu açıqlayacaq. Yeni belə məsələlərin özünəməxsus tərəfləri var və kimse dövləti belə məsələlərlə şantaj etmir".

İlham İsmayıl deyir ki, SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin əməkdaşı olub: "Yeni gizli əməkdaşı olmamışam. Belə çıxır ki, Azərbaycanda olan və vaxtilə DTK-da çalışmış bütün şəxsləri güllələmək lazımdır? Heydər Əliyev vaxtilə DTK-nın generalı olub. Bu, o demək deyil ki, vəzifə daşımaqla öz vətəninə xəyanət edib. İstər gizli, istərsə də kadr əməkdaş olsun, onlardan bir-birinə qarşı kimse istifadə edə bilmir. Aqil Səmədbəylinin deməyi ki, heç bilmirik kim bizə işləyib, bu yalan sözdür. Azərbaycan ərazisində verbokva etdiyimiz şəxslərin hamısının siyahısı özümüzdə var".

İlham İsmayıl agentlərin şəxsi işlərinin onların yaşayış yerinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar köç etdiyi respublikalara göndərilməsi praktikasından da danışdı: "Qayda belə idi ki, məsələn, Gəncədə yaşayan agent daimi yaşayış üçün Ermənistana köçürdüsə, bu haqda Ermənistan KQB-si-

nə məlumat verilir. Cavab gələndə ki, bu agent bizə lazım deyil, onun şəxsi işi göndərilirdi. Həmin agentin şəxsi işi göndərilirdi, yandırılmaqla məhv edilirdi. Eyni zamanda Ermənistan bizə Azərbaycana köç edən agentlərlə bağlı, məsələn, Göyçə mahalından, Basarkeçər rayonundan filankəslərin işləməsi ilə bağlı məlumat verirdi. Həmin şəxsləri öz əlaqəmizə götürüb işlədirdik".

İlham İsmayıl görə, kənarda "verbokva" olunub Azərbaycana köç edən agentlərin xüsusi bir bolluğu olmayıb: "Həmin agentlər Azərbaycanda da işlədilər. Məsələn, "Razdanmaş"da mühəndis işləmiş şəxs vəziyyətlə əlaqədar məcburən Azərbaycana köç edib. Həmin şəxsləri Ermənistan xüsusi xidmət orqanları şantaj edə bilməzdilər ki, sən bizə işləmişən, bizim filan işlərimizi görməmişən. Təlimat var ki, həmin şəxslər dərhal bu haqda əlaqədə olduğu işçimizə məlumat verməli, şantaj olduğunu deməlidir. Deməyə, şantaj olduğunu bildirməyib göstəiciləri yerinə yetirsə, artıq vətənə xəyanət etmiş hesab olunur".

İlham İsmayıl Aqil Səmədbəylinin fikirlərinin realığa uyğun olmadığını vurğuladı.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"**

Varağ oyunu

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Bir balaca qaradır ora,
 Kim deyər ki, haradır ora,
 Malayziyaya çaradır ora,
 Kuala Lumpur"

("Professor Klan" qrupunun mahnısından)

Başqa dünya ölkələrinə baxanda bizim problemlərimiz də cırdan formasındadır. Elə gözəl yaşayırıq, heç bilmirik neyləyək... Örnək üçün, hazırda Ukrayna qaynayı. İki ay qabaq prezident seçkisi eləyiblər, indi deputatxana qayırlar, prezident səfirləri paçka-paçka geri çağırır, ağzından da qan damır. Gündə deyir o naziri tutduracam, filan məmuru dama basacam və sairə. Allaha şükür, bizdə heç vaxt belə narahat seçki prosesləri olmur. Kimisə damlamağa gələndə, azadlıq o dərəcədə şiddətli formadadır ki, artıq camaat uşağına Damla adı qoyur. Yəni, hökumətdən xahiş edirik bəlkə kimisə damlasın. Bunun müğənnisi belə var! Hamısı xalqın arzularının mədəniyyət sahəsində əks olunması, yaxud, zəhləngətmiş sovet riyaziyyat və fəlsəfə dərslərlərinə deyilən kimi, inikasdır. Zaman maşını düzəltmək imkanım olsa geriye gedib bu sözü ilk dəfə dilimizə daxil edən tipin üzünə tüpürərdim. Sözləşməsi, bu yerdə böyük Mirzə Cəlilin "Usta Zeynal" hekayəsindən fantastik bir hissənin yeridir: "Usta Zeynal üzünü turşudub iki dəfə tüpürdü yerə, bir dəfə Qurbanın üzünə və həyəyə çıxıb getdi oturdu arxın kənarında və başladı əllərini yumağı və sonra otağa gəlib Qurbana dedi ki, şeyləri yığışdırırsın. Və akoşkanın içindən paltarını götürüb, genə Qurbanın üzünə bir dəfə tüpürdü və üz qoydu çıxıb getməyə".

Pomidor probleminə çox yazmışam, Milli Mətbuat Günündə isə jurnalistikamızın inkişafı bir daha ortaya çıxdı. Deyir hansısa jurnalist küçədə baş nazirin keçmiş müavini tutub intervü almaq istəyibdir, müavin kəlmə kəsməyib mürəxəss olub getmək istəyəndə isə uzanıbdır maşının, necə deyirlər, kapotunun üstünə. Şekli internetdə var idi, həqiqətən jurnalist kamali-ədəblə uzanıbdır maşının qabağına. Başqa ölkələrdə jurnalisti maşınla vururlar, bizdə isə müavin heç zad eləməyibdir. Ancaq poza şəxsən mənə olduqca xoş, maraqlı gəldi, bəlkə də biz gələcəkdə avtomobil sənayemizin məhsullarını (Şamaxı, Neftçala, Naxçıvan, Gəncə, İsmayilli və sairə yerlərdə çoxlu maşın zavodları açılıbdır, Almaniyanı maşınqayırma keçməyə az qalır) sərgilərdə nümayiş etdirəndə hər avtomobilin üstünə uzanmağa bir jurnalist göndərməliyik. Dünya praktikasında belə şey vardır.

Almaniya demişkən, oradan da xeyli alman ölkəmizə qaçıb sığınacaq istəyir. Son bir ayda "Qayıdış" və "Qurtuluş" qaçqın düşərgələrinə yerləşdirdiyimiz almanlardan 4 nəfəri vətən həsrətinə dözməyib intihar etmişdir. Mən qəzetimiz vasitəsilə alman xalqından xahiş edirik bir az dözümlü olunlar. Pis günün ömrü az olar. Öz üzərində işləsələr onlar da haçansa Azərbaycanın inkişaf səviyyəsinə çatacaqlar. Həmçinin dünya mədəniyyətinə İmmanuel Kant, Oliver Kan, nə bilim, Bethoven, Karl Marks kimi sənətkarlar bəxş eləmiş millətə ümitsiz olmaq yaraşmaz. Ümitsiz şeytandır.

Dünən bir video da gördüm, deyir Xəzər dənizinin Novxanı hissəsində dənizdə qərribə varlıq görüblər. Bir az əjdahaya oxşayırdı. Bu da Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin dənizi hasarlayanlara qarşı kəskin mübarizəsinin uğurlu nəticəsidir. Əjdahalar bizdə həmişə olub (nahaq yerə Azneft tərəfdə heykəlini qoymamışıq), sadəcə, oliqarx-məmurların üzündən dənizə girə bilmirdilər. İndi hasarlar söküldükçə yazıq heyvanlar dəniz üzü görürlər.

Bayaq "inikas" sözümdən yazdım, bir iradım da "Qanun" nəşriyyatındadır. Onlar Tolstoyun sovet dövründə dilimizə çevrilən "Hacı Murad" əsərini təzədən çap ediblər, lakin mənə elə gəlir içinə baxmayıblar. Çünki orada bir neçə yerdə qəhrəmanlar "varağ oyunu" adlı əcaib bir işlə məşğul olurlar. Mən orijinalına baxıram, görürəm orada Tolstoy kart oyununu nəzərdə tutubmuş. Əsəri dilimizə Mustafa Əfəndiyev adlı bir şəxs çevirib, yanılmırsam İlyas Əfəndiyevin qardaşı, Elçin müəllimin isə emisi olmuşdur. İndi bəlkə Mustafa müəllim kart sözünün dilimizdə varağ mənəsi vermədiyini bilməyib, bəs siz niyə indi bunu düzəltmirsiz?

Düzü heç bilmirəm bunu niyə yazdım, yaqın bu da mənim üzleşdiyim problemdir, başqa dərdim yoxdur.

Ötən sayımızda işğalçı Ermənistanında ümidlər bəslənən "məxməri inqilab"san sonra da ölkədən kütləvi köçün davam etdiyi barədə yazmışdıq. Rəsmi rəqəmlərə görə, təkcə bu ilin 1-ci rübü ərzində Rusiyaya rekord sayda erməni miqrant gəlib - 12.8 min nəfər. Bu göstəriciyə görə, cırdan Ermənistan yalnız Qazaxıstandan (16.8) və Tacikistandan (14.2) geri qalır.

Sözsüz ki, gedənlərin əksəriyyəti əmək qabiliyyətli, gənc və orta yaşlı əhəlidir, qoca-qadın, yaşlılar yox. Yeni işğalçı ölkəni tərk edənlər, faktiki, onun genofondunu təşkil edir və ordunun potensial özəyi sayılır. Bu da o anlama gəlir ki, Azərbaycanla genişmiqyaslı müharibə başlayarsa, Ermənistan ehtiyat kişi əhəlisinin kəskin çatışmazlığı problemi ilə üzleşəcək. Sosial-iqtisadi xarakterli digər ağır problemlər də öz yerində.

İndinin özündə "məxməri inqilab"a və baş nazir Nikol Paşinyanın verdiyi populist vədlərə rəğmən, Ermənistanın maliyyə-iqtisadi durumu, əhəlisinin güzəranı kritik olaraq qalır. Özü də vəziyyət daha da ağırlaşmağa meyillidir. Bu da yeni fakt: cari ilin ilk yarısında Ermənistanın dövlət borcu daha 11 milyon dollar artaraq, 6,934 milyard dollara çatıb. Məlumatı ölkənin Maliyyə Nazirliyi yayıb. Bildirilir ki, iyunun sonunda Ermənistanın xarici dövlət borcu 5,456 milyard dollar, daxili borcu isə 1,478 milyard dollar olub...

"Son 5-6 ayda erməni cəmiyyətinin təhlili narazı elektoratın kəskin artdığını göstərir. Ötən ilin aprel-mayında sağa-sola vədlər səpələyən Nikol Paşinyan və hökumətdən məyusluq getdikcə daha qabarıq şəkildə özünü göstərməkdədir". "Yeni Musavat"ın məlumatına görə, bu sözlər **Armeniamreport.com-un dünənki baş məqaləsində yer alıb.**

Məqələdə daha sonra deyilir: "O vaxt hamımıza elə gəlirdi ki, hakimiyyətə artıq o adamlar gəlib ki, onlar ölkədə sosial-iqtisadi vəziyyəti kökündən dəyişəcəklər. O adamlar ki, onlar Ermənistanın ildən-ilə boşaldığını deyil, sadəcə, təcridən öldüyünü anlaşırlar. Məhz buna görə Nikol Paşinyanın Sərkisyan rejiminə qarşı "səlib yürüşü" ölkə əhəlisinin mütləq əksəriyyəti tərəfindən dəstəkləndi. Paşinyanı dinlədikcə bizə elə gəlirdi ki, əsl xilaskar gəlib və bir azca səbir etmək yetər ki, biz normal adamlar kimi yaşamağa başlayaq. Ancaq vaxt gedir, amma Ermənistanında həyat yaxşılaşmır. Əksinə, daha çətin olur".

Müəllifə görə, məhz buna görə bütün ictimai rəy sorğu-

Bakının unikal şansı - "İlin sonuna bir neçə rayon azad edilə bilər..."

Azərbaycanla ayaqlaşmanın fəlakətli bədəli: Ermənistanın əhəlisi azalır, xarici borcu artır, Qarabağ üçün fürsət pəncərəsi genişlənir; erməni mediasından hökumətə hədə kimi xəbərdarlıq: "Payızda hər şey alt-üst ola bilər..."

ları Paşinyan və komandasının reytinqinin sürətlə düşdüyünü fikrə etməkdədir. "Əhəlinin dözümlü limiti bitir. Kim bil-məsə də Nikol Paşinyan bunun nə ilə nəticələne biləcəyini anlamamış deyil. Əgər o, ölkədə sosial-iqtisadi situasiyanın yaxşılaşması yönündə təcili tədbir görməsə, o zaman artıq payız üçün bütün ölkə boyu etirazlar baş qaldıracaq. Və onda heç bir repressiv aparat hakimiyyətə kömək edə bilməyəcək. Əgər soyuducular və qarınlr boşdursa, hökumətin sümükqırma əməliyyatı artıq insanlara qorxulu görünməyəcək", - deyər məqalənin sonunda hökumətə hədə kimi xəbərdarlıq edilir.

İşğalçı ölkədə yaşayan bütün bu neqativlər, inqilab sonrası güclənən məyusluq, artan xarici borc, xaricə davam edən kütləvi köç əlbəttə ki, ilk növbədə müharibə şəraiti ilə birbaşa bağlıdır, Azərbaycanla hərbi sefərdə ayaqlaşma cəhdinin doğurduğu fəsadlardır. İllərdir davam edən işğal rejiminin ağır bədəlidir. Rəsmi İrəvanın öz kasıb əhəlisinin boğazından kəsərək, kasad maliyyəsinə

Rusiya silahlarna xərcləməsinin acı nəticələridir.

Bu, həm də o deməkdir ki, Ermənistan Azərbaycanla üzücü müharibə aparmaq iqtidarında deyil, ola bilməz. Nahaq yerə aylar öncə Nikol Paşinyan "Azərbaycanın müharibə aparmasına Rusiyanın imkan verməyəcəyi"ne ümid etdiyini bildirmişdi. Əcnəbi ekspertlər də bu xüsusda Bakının şansının xeyli artdığını qeyd edirlər. Üstəlik, Azərbaycanın bir nömrəli müttəfiqi Türkiyə ilə Rusiya arasında əlaqələrin xeyli dərinləşməsi müharibə variantında ölkəmizin xeyrinə işləyən mühüm faktor kimi qiymətləndirilməkdədir.

"Bu gün Yaxın Şərqdə və Mərkəzi Asiyada siyasi dəyişikliklərin aktiv fazası müşahidə edilməkdədir. Məsələn, əgər əvvəllər Cənubi Qafqaz regionuna ən güclü təsir imkanını Rusiyada idisə, bu gün artıq Türkiyə hesablaşılmalı gücə çevrilib. Ərdöğanın artan nüfuzu dünya səhnəsində onun öl-kəsini regional superdövlət adlanmasına imkan verir".

"Yeni Musavat" xəbər verir ki, bu sözləri Axar.az-ın rus versiyasına ukraynalı polito-

loq Aleksey Voronenko deyib. Onun sözlərinə görə, məhz bu faktor artıq ilin sonu üçün bir sıra rayonları işğaldan azad etməkdə Azərbaycanın əlinə işləyir.

"Bakı minimal hərbi güc sərf etməklə antiterror əməliyyatı başlaya və artıq bu ilin sonu üçün bir neçə rayonunu işğaldan azad edə bilər. Bu gün Ermənistan Rusiyanın köməyi olmadan Azərbaycanın güclü Ordusu ilə bərabər səviyyədə heç bir neçə saat döyüş bil-məz. İrəvanın Moskvadan kömək gözləməsinə isə dəyməz. Kremli onsuz da Ermənistanın indiki hakimiyyətinin aydın olmayan mövqeyi bezdirib. Üstəlik, Türkiyə Azərbaycanın tərəfindədir. Paşinyana heç kim kömək etməyəcək. Bütün dünyaya Bakının tərəfini tutacaq, ona görə ki, söhbət Qarabağda müharibədən yox, antiterror əməliyyatından gedəcək - hansı ki, beynəlxalq hüququn heç bir normasını pozmur", - deyər politoloq sonda əlavə edib.

Qalır indi Azərbaycanın antiterror əməliyyatı ilə bağlı kritik qərarı verməsi...

□ "Yeni Musavat"ın analitik xidməti

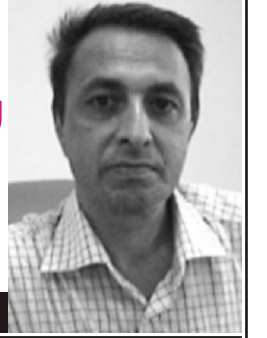
Azərbaycan qonşu Rusiya ilə nə qədər səmimi münasibətlər formalaşmasına çalışsa da illərdir adekvat qarşılığını görə bilmir. Bu vəziyyətin nədən qaynaqlandığına gəlincə, politoloqlar hesab edir ki, səbəblər müxtəlifdir. Rusiya Qarabağ məsələsinin tənziplənməsi ilə bağlı Azərbaycana, sadəcə, söz verir.

Bu mövzuda "Yeni Müsavat"a şərhində politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərdə daim alt qatda müəyyən soyuqluq olduğu barədə deyilənlərdə həqiqət payı var. Bu soyuqluq müxtəlif səhələrdə özünü büruzə verir. Rusiya mətbuatında bu soyuqluğu hiss elətdirən, yaxud da əks elətdirən yazılara rast gəlmək

bət ortaya qoyurdu. İndi saziş sənədi hazırlanıb yekunlaşmaq üzrədir və ilin sonuna qədər imzalanması gözlənilir. Odur ki, Rusiya, şübhəsiz, bundan heç də məmnun deyil. Azərbaycan öz geosiyasi əhəmiyyətinə görə çox mühüm ölkələrdən biridir. Həm də Azərbaycan Avropa İttifaqının enerji təminatçılarından, neqliyyat dəhlizidir. Bu

Politoloq onu da dedi ki, Moskvanın uzun illərdir Azərbaycandan bir sıra gözləntiləri var. Həmin gözləntilərin doğrulması üçün isə Rusiya özünün atmalı olduğu addımları atmır: "Rusiya uzun müddət Azərbaycanın KTMT-yə, Avrasiya İttifaqına qoşulacağını gözləsə də, bu gözləntiləri reallaşmadı. Rusiya yaxşı olardı ki, Azərbay-

Doğrudanmı Zelenskinin bu qələbəsi də təsadüfdür?...

Hüseynbala SƏLİMOV

Prezident seçkisindən az müddət, təxminən iki ay sonra Ukrayna daha bir demokratik seçkiyə - parlament seçkisinə imza atdı.

Doğrusu, biz bu yazını hörmətli Vladimir Volfoviçin, yeni ki, cənab V. Jirinovskinin növbəti bəyanatına, guya ki, 2024-cü ildə heç bir Ukrayna dövlətinin qalmayacağı haqqındakı növbəti "öncəgörmə"sinə həsr etmək istəyirdik.

Amma düşünürük ki, Rusiyanın Ukraynaya qarşı illərlə davam edən qarayaxmalarına ən yaxşı cavab onun demokratiya yolunda atdığı ciddi addımlar, keçirdiyi seçkilərdir. Bu seçki də Ukraynanın opponentlərinə daha bir cavab oldu. Deyirdilər ki, guya V. Zelenskinin seçilməsi tamam təsadüfdür. Budur, Zelenskinin partiyası parlament seçkilərini də uddu. Bu da təsadüfdür mü?..

İnanın, əgər bir dövlətdə hüquqi problemləri məhkəmələr, siyasi problemləri isə seçkilər yolu ilə həll etmək mədəniyyəti və ya ənənəsi formalaşsın, daha bu dövlətə və onun cəmiyyətinə zaval yoxdur, onlar yaşayacaq və çiçəklənəcəkdir.

Vay o ölkələrin halına ki, orada belə mədəniyyət və ənənə yoxdur, oralarda bütün bunlar oturuşuna qədər siyasi çaxnaşmalar, kataklizmlər davam edəcək, çünki bəşəriyyətin inkişaf yolunu korrekte etmək hələ heç kime nəsis olmayıb, yol həmin yoldur - insan hüquq və azadlıqlarının genişlənməsi yolu.

Odur ki, çox yaxşı olardı Vladimir Jirinovski ana vətəni (ata vətəni yəqin ki, İsrail sayılır!) Rusiya ilə bağlı da bir fal açsın və böyük bir dövlətin, böyük bir xalqın ölkəsinin "Putin Rusiyası" adlanmasının səbəbləri haqqında yaxşı-yaxşı düşünsün və Putinin sonra Rusiyanın necə adlanacağını bir yaxşı götür-qoy etsin, çünki tarix göstərir ki, bu ayamalar Rusiyaya düşür: bəli, çar Rusiyası, sovet Rusiyası, indi də Putin Rusiyası! Dördüncü necə olacaq və ümumiyyətlə, olacağını - bunu şəxsən özümüz üçün hələ yəqinləşdirməmişik.

Ümumilikdə isə, biz Jirinovskidən fərqli olaraq özümüzü xoş niyyətli adam hesab edirik və düşünürük ki, məsələlər Jirinovski kimilərin zənn etdiyi, ən əsası da "proqnoz"laşdırdığı kimi olsaydı, Dünya, Vallah, olduqca eybəcər olardı, biz isə bunu istəmirik - nəinki Ukraynaya, heç Rusiyaya da münasibətdə.

O ki qaldı Ukraynaya, demokratiyaya opponentlik edənlər təkə Jirinovskilər deyil. Məsələn, mən Azərbaycanımızın özündə belə bəlkə də min dəfə eşitmişəm ki, müharibə apararı ölkənin demokratiya nəyinə gərəkdir?

Maraqlısı heç bilirsinizmi nədir? Bu adamlara görə müharibə apararı, özü də gənc bir dövləti talamaq, pulunu-sərvətini az qala kürəklə daşıyıb xarici banklara yıqmaq (mən bəzi şanlı məmurlarımızı nəzərdə tuturam, çünki onlar vəzifədən gədənəndən sonra elə faktlar açıqlanırlar ki, adam lap əlini qulağının dibinə qoyub yalnız bir canavar kimi ulamaq istəyir!) olar, amma demokratiya, azadlıq və ya hüquq haqqında danışmaq olmaz.

Görəsən, Azərbaycan və Ukrayna kimi gənc və müharibə apararı dövlətlər üçün nə daha təhlükəlidir: korrupsioner, talançı və insafsız məmurlar, yoxsa demokratiya tələb edən, demokratiya istəyən zavallı insanlar?

Düşünürük, sualı cavabsız qoymaq daha məntiqli olardı, çünki onun cavabını bir adam yox, bütün cəmiyyət verməlidir - bəli, həmin cəmiyyət ki, hələ də anlamır ki, hətta sükutu ilə belə bayaq qeyd etdiyimiz o talançı və korrupsioner məmurların əməllərinə "hə" deyir, onlarla sanki cinayət ortağı olur.

Odur ki, demokratiya, ictimai nəzarət, hesabatlılıq kimi anlayışlar əslində hər bir dövlətə lazımdır, o cümlədən də Azərbaycan və Ukrayna kimi gənc və müharibə apararı ölkələrə.

Üstəlik, çox hörmətli cənab V. Jirinovski ciddi bir məsələni nədənsə unudur; 2024-ci ildən əvvəl 2020 - ci il olacaq və Qərbin "kiçik Marşall planı" işə düşəcəkdir.

Əlbəttə, o, hələki ikinci Dünya savaşından sonrakı "böyük Marşall planı" qədər miqyaslı bir plan deyil, amma iddiası böyükdür: keçmiş sovet məkənində Rusiyanın təsirini azaltmaq!

Ola bilməz ki, Jirinovskinin bundan xəbəri olmasın; Rusiya telekanalları öz verilişlərində bununla bağlı çox haray-həşir salıblar.

Sadəcə, bu adam bir qədər fərqli rol oynayır: onun "iş" camaatı Rusiyanın adından qorxutmaqdadır. Amma heç qorxan varmı? İnanın ki, yoxdur, - necə deyirlər, çax-çax baş ağrıdır, amma dəyirman öz işindədir. Sadəcə, məsələnin bir qəliz tərəfi var: Rusiyanın həttə ən yaxın ətrafında belə dost xalqları və ya millətləri yoxdur, dost hakimiyyətləri var. Bunun sayəsində ikibaşlı qartal hələ müəyyən təsirə malikdir. Amma hakimiyyətlər heç vaxt əbədi olmurlar, çünki bayaq sadaladıq ki, hətta Rusiyanın özünün tarixində belə çar Rusiyası, sovet Rusiyası vardı, indi də Putin Rusiyasıdır. Sabah nə olacaq - bunu yaxşısı rusların özündən soruşmaqdadır...

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərini korlamaq istəyənlər var-politoloq adlar çəkdi

Qabil Hüseynli: "Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyi, xüsusilə nazirliyin sözçüsü Mariya Zaxarova bu məsələlərdə xüsusi rol oynamağa çalışır"

Belə ki, ayrı-ayrı Rusiya ekspertləri az qala hər ay işğal altındakı ərazilərin azad edilməsinə açıqlayırlar və ümid yadırlar. Lakin Rusiya hakimiyyəti ilə bağlantıları olan, ictimai rəyə təsir imkanlarına malik bu şəxslərin proqnozları doğrulmur, sadəcə, işğalın ömrü uzanır. Bunun qarşılığında Moskva Azərbaycanın hərbi yolla torpaqlarını azad etməsinə də hər vasitə ilə mane olur. Azərbaycan Rusiya ilə dost və mehriban qonşuluq əlaqələrinin inkişafında maraqlıdır və Qarabağ münasibətlərinin həllində ədalətli mövqə tutmasını istəyir. Amma Kreml əsasən Qarabağ konfliktini üzərindən həm Ermənistanı tam nəzarət edir, həm də mümkün olduqda Azərbaycana da müəyyən təzyiqlər etməyə çalışır. Təkcə Qarabağ məsələsində deyil, iqtisadi məsələlərdə Rusiyadan Azərbaycana təzyiq xarakteri daşıyan addımlara tez-tez rast gəlmək mümkündür. Azərbaycandan Rusiyaya ixrac edilən pomidorun və bir sıra bostan məhsullarının sərhəddən buraxılmaması halları ildə dəfələrlə təkrarlanır.

mümkündür: "Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyi, xüsusilə nazirliyin sözçüsü Mariya Zaxarova bu məsələlərdə xüsusi rol oynamağa çalışır. Orada yaşayan azərbaycanlı əmək miqrantlarına qarşı da münasibətlərdə soyuqluğa və bəzən qeyri-qanuni hərəkətlərə rast gəlinir. Onların sıxışdırılması da nəzərə çarpır. Bütün bunların hamısını üst-üstə götürəndə görürsən ki, Azərbaycanın Rusiyaya xoş münasibət bəsləməsinə və ikitərəfli münasibətləri inkişaf etdirmək üçün maksimum səy göstərməsinə baxmayaraq, əks tərəfdən adekvat cavabın gəlmədiyini şahidi oluruq. Əlbəttə, burada Rusiyadakı erməni diasporunun fəaliyyətini də ön plana çəkmək olar, sözsüz ki, Azərbaycanın yürütdüyü müstəqil siyasəti də müəyyən mənada səbəb kimi göstərmək olar. Rusiya heç zaman müstəqil siyasət yürütdən postsovet respublikalarını sevməyib. Bu gün də belədir.

Azərbaycan indi Avropa İttifaqı ilə münasibətləri inkişaf etdirmək, tərəfdaşlıq sazişi imzalamaq istəyir. Hələ bu sazişin ideyası meydana çıxmada Moskva mənfə münasibi-

nöqteyi-nəzərdən onun Avropaya meyillənməsi Avropa üçün əlavə üstünlüklər yarada bilər. Rusiya məhz bundan qışqırır və Azərbaycanı gecikmiş de olsa bu addımlardan çəkilməyə çalışır. Lakin mənəcə, qatar gedib və Azərbaycan müəyyən məsələni qət edib. Azərbaycan bu siyasət vasitəsilə özünün bir sıra iqtisadi məsələlərini reallaşdırmaq istəyir. Üstəlik də biz Rusiyaya güvənərək Dağlıq Qarabağ məsələsində ondan ədalətli münsif olacağını gözləyirdik. Lakin bizim gözləntilərimiz doğrulmadı. Rusiya Qarabağ məsələsində Ermənistanın yanında olduğunu hər addımda ortaya qoyur".

canın bu qurumlara qoşulması üçün irəli sürdüyü şərtlərin yerinə yetirilməsinə nail olardı. Azərbaycanın KTMT-yə qoşulması Dağlıq Qarabağ probleminin ədalətli həllindən keçirdi. Əgər bu məsələdə Azərbaycanın haqlı mövqeyi müdafiə olunmursa, Azərbaycan nəyə görə KTMT-yə, Avrasiya İttifaqına qoşulmalıdır? Biz şərtlər daxilində o qurumlara qoşula bilərdik. Bununla belə, düşünmək lazım deyil ki, Azərbaycan həmin qurumlara qoşulsa, Rusiyanın bizə münasibətində çox böyük ölçüdə səmimiyyət yaranacaq".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Rusiya Ermənistandan göndərilən çiyələyi geri qaytarıb

Rusiya Ermənistandan göndərilən çiyələyi geri qaytarıb. AzərTAc "Rospatent" fitosanitar xidmətinin saytına istinadla xəbər verir ki, Rusiya tərəfi bunu həmin məhsulda mineralların və vitaminlərin normalara cavab vermədiyini əlaqələndirib. Erməni tərəfi də etiraf edib ki, həmin məhsulların sanitar-kimyəvi tərkibi onların yetişdirildiyi torpaqla bağlıdır.

"Rospatent" fitosanitar xidməti Özbəkistandan daxil olmuş gilə və əriyin də normalara uyğun gəlmədiyini bəyan edib. Tərkibində C vitamini, dəmir, kalsiumun dörd dəfə az olduğu üçün həmin məhsullar da geri qaytarılıb. Ekspertlər bildirlər ki, bunun səbəbi torpaqda mineralların az olmasıdır. Eyni zamanda pestisidlərin və ağır metal duzlarının normalar daxilində olduğu qeyd olunub.

Sosial şəbəkələrdə və eyni zamanda bir neçə saytda Şəkinin Üzümlük kəndində iki elektrik dirəyinin arasından Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən asfalt yol çəkilməsi ilə bağlı məlumat yayılıb. Buna dair bir foto da paylaşılıb və bildirilir ki, qurum tərəfindən çəkilən bu yoldan keçmək mümkün deyil. Çünki yolun ortasında elektrik dirəkləri var.

Yayılan materialda həmçinin yeni çəkilən Qax rayonunun İlisu kəndinin yolundan da bəhs edilir. İddia olunur ki, burada da yolu dəşilmiş su borularının üzərindən çəkilib: "2019-cu ilin yayında Qax rayonunun İlisu kəndi tamamilə asfaltlanıb. Bunu Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi həyata keçirib. Bu kənddə belə miqyaslı yol işi heç zaman olmamışdı. Lakin kənd sakinləri "Turan"a bildiriblər ki, yola qalın asfalt qatı çəkilib, ancaq bunun altında köhnə, dəşilmiş su boruları qalıb, yağış mövsümündə təzyiq altında su yola tökülür. Borular təmir olunmayıb, onların üzərinə asfalt döşəyiblər, elə indi də borularda çox su olanda yeni asfaltın altından axır. Kəndlilərin fikrincə, bu o deməkdir ki, yeni asfaltın bir, uzaqbaşı iki il ömrü var. Yağış axınları, qar və buz asfaltı qaldıracaq, onun altında sel suları axacaq və qara asfalt plitələrini yuyub aparacaq. Ağır yük avtomobilləri isə qalan örtüyü məhv edəcəklər", - deyə bildirilib.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin mətbuat katibi Anar Nəcəfli məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a bildirib ki, yazılanlar həqiqətə uyğun deyil:

"Nədənə həmişə demokratiyadan və düzgünlükdən dəm vuran həmin insanlar və onların təmsil etdikləri saytlar bu informasiyanın nə qədər doğru olub-olmadığını aydınlaşdırmağa belə cəhd etməyiblər. Təbii ki, yaydıqları informasiyanın düzgün olmadığını, qərəzli olduğunu bildikləri üçün belə ediblər. Bunu etməkdə isə bir məqsədləri olub - vətəndaşlar arasında çəşqinliq

AAAYDA "dirəkli yol" iddiasına cavab verdi - "Ölkədə belə yol yoxdur"

Sosial şəbəkələrdə paylaşılan fotonun Şəkinin Üzümlük kəndində yox, Braziliyada çəkildiyi məlum olub

yaratmaqla yenə də anti-Azərbaycan qüvvələrin ölkəmizin nüfuzunu beynəlxalq ictimaiyyət qarşısında aşağı salmaq kimi apardıqları çirkin oyuna dəstək verməkdir. Bu və bu kimi məlumatları yayan insanların sosial şəbəkələrdəki səhifələrinə, onların təmsil etdikləri xəbər saytlarına nəzər yetirdikdə bunu ayarı şəkildə görmək mümkündür.

Amma buna baxmayaraq, yenə də Azərbaycan Avtomobil

Yolları Dövlət Agentliyi olaraq biz məlumatı dəqiqləşdirməmiş yayan, bununla da "Jurnalistlərin Peşə Davranış Qaydaları"nı və apardıqları çirkin oyuna dəstək verməkdir. Bu və bu kimi məlumatları yayan insanların sosial şəbəkələrdəki səhifələrinə, onların təmsil etdikləri xəbər saytlarına nəzər yetirdikdə bunu ayarı şəkildə görmək mümkündür.

Amma buna baxmayaraq, yenə də Azərbaycan Avtomobil

lük kəndində, ne Şəki rayonunun digər kəndlərində və ümumiyyətlə, Azərbaycanda belə bir yol yoxdur..."

A.Nəcəfli Qax rayonunun İlisu kəndində çəkilən yol barəsində səslənən iddialara da cavab verir: "Sözgedən xəbər saytlarında Qax rayonunun İlisu kəndinin yolunun yenidən qurulması işlərinə kölgə salacaq yenə də dəqiqləşdirilməmiş, yalan və qərəzli məlumat verilib. Bununla

bağlı da bildirmək istəyirik ki, kənd, qəsəbə, rayon və şəhərlərdə kommunikasiya xətləri yolun altı ilə keçir. Yolda təmir işləri aparılmamışdan öncə həmin kommunikasiya xətlərinə cavabdeh olan aidiyyəti qurumlara müraciət olunur. Əgər istənilən kommunikasiya xəttinin təmirinə, dəyişdirilməsinə və ya ləğvinə ehtiyac varsa, aidiyyəti qurum tərəfindən bu işlər həyata keçirilir və daha sonra bizə, yeni Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə məlumat verilir. Məlumatdan sonra artıq həmin ərazidə yolun təmiri və ya yenidən qurulması işlərinə başlanılır. Təmir və yenidənqurma işlərindən sonra isə sözügedən kommunikasiya xətlərində baş verə biləcək problemlərə görə artıq aidiyyəti qurum məsuliyyət daşıyır.

Çəkilən asfaltın keyfiyyətsiz, qalınlığının standartlara uyğun olmaması ilə bağlı iddialara gəlinlə, bildirmək istəyirik ki, avto-

mobil yollarında təmir-tikinti işləri yolun texniki dəyəsinə uyğun parametrlər üzrə və "İnşaat Norma və Qaydaları"nın tələblərinə əsasən aparılır. Bunu asanlıqla yerində və ya laborator şəraitdə yoxlamaq mümkündür.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi olaraq bu cür yalan və qərəzli məlumatları yayan şəxslərdən xahiş edirik ki, yazılanları nəzərə alsınlar və bundan sonra vətəndaşlar arasında çəşqinliq yaratmaqla ölkəmizin nüfuzunu beynəlxalq ictimaiyyət qarşısında aşağı salmaq kimi aparılan çirkin oyuna dəstək verməmişdən öncə məlumatları dəqiqləşdirsinlər".

Yeniavaz.com isə xəbər verir ki, həmin fotonu 15 iyul 2019-cu il tarixində braziliyalı twitter istifadəçisi Andrea adlı xanım öz səhifəsində paylaşmışdır. Andrea paylaşımında fotonu özünün çəkdiyini qeyd edib. Gənc xanımın səhifəsindəki şərhlərə nəzər saldıqda Şəkinin Üzümlük kəndində yox, Braziliyada çəkildiyi məlum olur.

Q Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

Kolleclərə ixtisas seçimi başlayıb

Ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə (kolleclərin) ixtisas seçimi başlayıb.

Dövlət İmtahan Mərkəzindən "Report"a verilən məlumata görə, proses avqustun 5-i saat 23.59-dək internet vasitəsilə həyata keçiriləcək.

İxtisas seçiminə qəbul (buraxılış) imtahanında (hər iki mərhələ üzrə) ümumi balı 50-dən, Azərbaycan dili və ya rus dili fənni üzrə balı 20-dən və riyaziyyat fənni üzrə balı 10-dan az olmayan abituriyentlər buraxılırlar. Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların müsabiqəsində fənlər üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq olunmur. Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları yalnız müvafiq komissiya tərəfindən keçirilən qabiliyyət imtahanlarından məqbul qiymət alan abituriyentlər seçə bilərlər. Abituriyentlərin qabiliyyət imtahanlarından aldığı qiymətlər gün ərzində elektron məlumat bazasına daxil edilir və onlar günün sonunda ixtisas seçimi edə bilərlər. Abituriyentlər xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçə bilərlər.

Hər bir abituriyent müxtəlif təhsil müəssisələrinin təhsili dövlət hesabına və ödənişli əsaslarla 12-dək ixtisas kodunu seçə bilər. İxtisas kodlarının ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir. Müsəbiqə zamanı abituriyent yerləşdirilməsi onun seçdiyi ixtisasların ardıcılığı nəzərə alınmaqla qəbul planı çərçivəsində həyata keçirilir və abituriyent müsəbiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilir.

2019/2020-ci tədris ili üçün ümumi təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul aparılan ixtisaslar, plan yerləri və ixtisas seçimi ilə bağlı digər zəruri məlumatlar "Abituriyent" jurnalının 3-cü sayında dərc olunub. Abituriyentlər eyni zamanda elektron ixtisas seçimi ərizəsindən keçid etməklə kolleclərə qəbul aparılan ixtisasların siyahısı ilə tanış ola bilərlər.

Xatırladaq ki, 9-cu sinfi cari ildə bitirən və kolleclərə qəbul olmaq üçün fevral-mart aylarında aparılan qeydiyyatdan keçməyən abituriyentlər (rus bölməsinin abituriyentləri Azərbaycan dili imtahanından məqbul qiymət aldıkları halda) üçün ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında kolleclərə ərizə qəbulu sistemi də avqustun 5-dək aktiv olacaqdır. Müsəbiqədə iştirak etmək istəyən abituriyentlər əvvəlcə qeydiyyatdan keçib sonra ixtisas seçimi edə bilərlər.

Qeyd edək ki, abituriyentlər "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma və təsdiq edilmə qaydası, müsəbiqə şərtləri, ixtisas seçimi zamanı diqqət yetirilməli olan vacib məsələlər və s. haqqında ödənişsiz fəaliyyət göstərən "Məsələ mərkəzləri"ne müraciət edə bilərlər.

Tanınmış sənətçilər ölüm hökmünün bərpasını istəyir

Elza Seyidcahan Nureddin Mehdixanlının fikirlərini dəstəklədi; "Pis adamlar cəzadan qorxduqlarına, yaxşı adamlar isə öz ləyaqətlərinə hörmət etdiklərinə görə bəd əməldən çəkinirlər"

"Ölüm cəzası cinayətkarlığın qarşısında siperdir. Fikirləşmək yox, qəti qərara gəlmək lazımdır". Bu sözləri əməkdar artist, bəstəkar-müğənni Elza Seyidcahan "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib. Əməkdar artist xalq artisti Nureddin Mehdixanlının buna dair söylədiyi fikri ilə razılaşdığını və ölüm hökmünün bərpasının gərəkliliyini vurğulayıb.

Qeyd edək ki, bugünlərdə xalq artisti Nureddin Mehdixanlı Sumqayıtda 55 yaşlı kişinin 8 yaşlı qızı zorlaması xəbərinə qəzəbini gizlədə bilməyərək, sosial şəbəkədə status yazmışdı. Xalq artisti ölüm hökmünün bərpasını istəmişdi: "Ölüm hökmü qayıtmalıdır. Saysız qətl hadisələrinin və bu sayaq vəhşiliklərin əsas başvermə səbəbi ölüm hökmünün ləğv edilməsidir".

Nureddin Mehdixanlı

Elza Seyidcahan

E.Seyidcahan söyləyib ki, əslində adət-ənənələr qanunlardan güclüdür: "O bədbəxt və onun kimilər adət-ənənələrimizi sevir, qorusaydılar, həyatlarını belə mürdarlayıb, nəsil-köklərinin adını ləkəleyib, zəhərləməzdilər. Hər birimizin bilməyə

məcbur olduğu, amma təəssüf ki, heç birimizin bilmədiyi bir şey varsa, o da qanundur. Dünyaya qanunların sayəsində yaşayır. Əlbəttə, cəmiyyət əxlaqlı olsa, qanunları daha asan tətbiq etmək olar. Necə deyirlər, "Qanunlara əməl etməyən insan-

dan zərərli heyvan yoxdur". Ona görə də biz azad olmaq üçün ilk növbədə qanundan güclü olmalıyıq. İnsan nə qədər gücsüz olsa da, özünə hökm etməyi bacarmalıdır. Çünki pis adamlar cəzadan qorxduqlarına, yaxşı adamlar isə öz ləyaqətlərinə hörmət etdiklərinə görə bəd əməldən çəkinirlər. Heç vaxt haqların haqqı haqsızda qalmaz. Əbəs yerə deməyiblər: "Atom bombası müharibənin qarşısını almaqda ən təsirli vasitə olduğu kimi, ölüm cəzası da, cinayətkarlığın qarşısında siperdir. Fikirləşmək yox, qəti qərara gəlmək lazımdır. Atalar deyib: "Qurda rəhm etmək, qoyuna zülm etmək deməkdir". Xalq artisti Nureddin Mehdixanlının fikri ilə razıyam. Allah eləsin ki, günahkarlar olmasın, məhkumlar da azalsın. Amin. Nə qədər günahlar az olarsa, dünyamız salamat olar".

Xatırladaq ki, Sumqayıtda nənəşigilə qonaq gələn 8 yaşlı qız 55 yaşlı kişi tərəfindən qaçırılıb. Həmin şəxs aşağı aldadaraq, yaxınlıqda yerləşən restoranın arxasındakı zirzəmiyə apararaq, bir gecə orada saxlayıb. O, həmin gecə 8 yaşlı qızı zorlayıb. Faktla bağlı Cinayət Məcəlləsinin 150.3.3-cü maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb, cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən şəxs saxlanılaraq barəsində məhkəmə qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. İstintaq davam etdirilir.

Q Xalidə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Cəbhə xəttində bir müddətdir nisbi sakitlik yaranıb. Bu da ola bilsin, yay mövsümünün xüsusiyyətləri ilə əlaqədardır. Hərçənd Azərbaycan Ordusu özünün döyüş və taktiki hazırlıqlarını davam etdirir və istənilən an düşmənin təxribatına layiqli cavab verib əks-hücuma keçməyə hazır durumdadır. Bunu işğalçı tərəf də yaxşı bilir. İrəvanda artıq fərqiñdədirlər ki, Azərbaycan nəticəsiz danışıqlar hesabına status-kvonun sonsuza kimi uzadılmasına getməyəcək və geosiyasi şərtlər uyğun gələn kimi silah gücünə öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək - təbii ki, ona qədər işğalçı qüvvələr xoşluqla ərazimizdən çıxmasa.

Təəssüf ki, Ermənistanda hakimiyyət dəyişikliyi də Qarabağ danışıqlarında müsbətə doğru kardinal dəyişikliyə gətirmədi, müharibə riski azalmadı. Gerçək bundan ibarətdir ki, Nikol Paşinyan hökuməti də sələfləri kimi vaxtı, daha doğrusu, işğal rejimini uzatmağa çalışır. Paşinyan "məxməri inqilab"dan ötən bu 1 il - 1 il yanın ərzində sülh anlaşmasını yaxınlaşdıracaq heç bir ciddi addım atmadı - baxmayaraq ki, rəsmi Bakı yeni hökumətə konstruktiv mövqe tutmaq üçün bir neçə dəfə jest elədi, xoşməramlı davranış sərgilədi. Qarşılıq adekvat olmadı. Bu isə yeni və genişmiqyaslı əməliyyatların istənilən an başlama təhlükəsinin qalması deməkdir.

"Aydındır ki, keçən 1 il - 1 il yarımında təmas xəttində situ-

asiya bəzi qısamüddətli gərginliklər nəzərə alınmazsa, əsasən sabit olub". "Yeni Müsavat"ın erməni qaynağına istinadən verdiyi məlumata görə, bunu Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi Arsrun Ovannisyan dünən İrəvanda jurnalistlərə bildirib. Onun sözlərinə görə, sakit dövr erməni tərəfi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir və döyüş hazırlığı prosesi ilə məşğul olmağa imkan yaradır. "Eyni zamanda biz Azərbaycan tərəfdən yeni silahların alınması ilə müşayiət olunan hərbi təlimlərin intensivləşdiyini görürük. Biz isə hələ də belə hesab etməkdə davam edirik ki, sülhün ən yaxşı qarantı bizim silahlı qüvvələrimizin döyüş hazırlığını davam etdirməkdir. Bizimlə şantaj dilində danışmaq olmaz - "danışıqlara gəlin, yoxsa güllə atacağıq".

Gümrüdəki Rusiya bazasında erməni əsgər özünü asdı

Rusiyanın Ermənistandakı Sərhəd Qoşunlarının 30 yaşlı hərbcisi İrəvanda intihar edib. Axar.az xəbər verir ki, bu məlumatı "Shamshyan.com" saytı yayıb.

İntihar edən 30 yaşlı hərbcinin adının Arsen K. olduğu bildirilib. Hərbcinin cəsədi İrəvanın Arabkir rayonu yaxınlığında aşkarlanıb. Onun özünü asdığı bildirilir.

Bakının müharibə haqqı - onu heç kim bizdən almayıb

Azərbaycanın güclənən müharibə hazırlığına Ermənistan Müdafiə Nazirliyi sözcüsündən əsəbi reaksiya; **erməni türkoloq: "Naxçıvanda Türkiyə bazasının yaradılması, sadəcə, zaman məsələsidir..."**

Əgər danışırsınız, demək, danışırsınız. Bəlkə biz sizdən də tez atəş açmağa bilirik, ancaq biz ilk növbədə danışıqlar aparmağı üstün tuturuq",-deyə Ovannisyan özündən razı şəkildə bildirdi və əlavə edib: "Azərbaycanın artıq müharibəni qızışdırmaq monopoliyası yoxdur. Erməni tərəfinin də buna hüququ var. Heç kim Azərbaycana müharibə dilində danışmaq haqqı verməyib".

Təbii ki, Ovannisyan öz hərbi və siyasi rəhbərləri kimi yalan danışır, blef edir. Tam əksinə, Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün müstəsna müharibə hüququ var və bunu ən əvvəl ona Ermənistanın da üzv olduğu BMT-nin Nizamnaməsi və təşkilatın Təhlükəsizlik Şurasının 1992-93-cü illərdə qəbul etdiyi və hələ də qüvvədə olan Dağlıq Qarabağa dair 4 məlum qətnaməsi (822, 853, 874, 884) verir. Digər mötəbər beynəlxalq təşkilatların (ATƏT, ATƏT PA, Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, NATO PA, İslam Əməkdaşlıq

Konfransı, Qoşulmamaq Hərəkatı) Ermənistanı işğalçı sayan analoji sənəd və qətnamələri də öz yerində. Bu sənədlərə əsasən Azərbaycana istənilən an öz hərbi maşınına hərəkətə gətirib ərazisindəki "çağırılmamış qonaaqları" gəldikləri yerə qədər qovmaq hüququna malikdir. Heç şübhəsiz ki, sülh danışıqları bu minvalla davam eləsə, belə də olacaq. Üstəgəl, BMT Nizamnaməsinə görə, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün başqa dövlətlərin köməyindən də istifadə edə bilər.

O sırada təbii ki, NATO üzvü Türkiyə öndə gəlir. İki qaradaş ölkə arasında artıq illərdir ortaq hərbi təlimlər keçirilir, Türkiyə zəngin hərbi quruculuq və döyüş təcrübəsini Azərbaycanla bölüşür - həm də Ermənistanın "qulağının dibində", Naxçıvanda. İşğalçı ölkəni narahat edən amillərdən biri də budur. İrəvanda həmçinin son illər Ankara ilə Moskva arasında iqtisadi-siyasi, humanitar-mədəni və hərbi sahələrdə əməkdaşlığın xeyli

güclənməsindən təlaş keçirməkdədirlər. Ermənilər narahatdırlar ki, bu əməkdaşlıq gücünün birində Dağlıq Qarabağ probleminin Azərbaycanın xeyrinə həlli üçün zəmin yarada bilər. Bir qədər fərqli kontekstdə düşünən erməni ekspertləri də var.

"Əgər Türkiyənin Rusiya ilə münasibətləri soyuqlaşsa, o zaman xaricdəki üçüncü hərbi bazasını Naxçıvanda açacaq". Bunu İrəvanda jurnalistlərə açıqlamasında Ermənistan Milli Elmlər Akademiyasının Şərqşünaslıq İnstitutunun direktoru, türkoloq Ruben Safrastyan deyib.

"Hazırkı Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin strateji və tərəfdaşlıq əsasları yoxdur. Bu, daha çox konyunktura ilə bağlıdır. Hökumətlərin münasibətlərində soyuqlaşma başlayan kimi Türkiyə Qafqazdakı mövcudluğunu aktivləşdirəcək. Türkiyə üçün regionda yeganə rəqib Rusiyadır və Naxçıvanda bazanın yaradılması hərbi-siyasi balansın təmin edilməsi və Rusiyanın Gümrü-

dəki hərbi bazasına qarşı bərabər səviyyəli güc yaradılması üçün nəzərdə tutulub. Türkiyənin artıq Sudan və Qətərdə bazası mövcuddur. Naxçıvan Türkiyə xarici siyasətinin aparıcı istiqamətlərindən biri sayılır və burada hərbi bazanın yaradılması, sadəcə, zaman məsələsidir", - deyərək bildirdi.

Ermənilərin təlaş haqlıdır. Azərbaycan gec-tez öz ərazisində, - yəqin ki, Naxçıvanda, - 1 nömrəli təbii müttəfiqi Türkiyənin heç olmasa, bir hərbi bazasının yerləşdirilməsini təmin edəcək. Özü də Ankara-Moskva münasibətlərinin hansı səviyyədə olmasından asılı olmayaraq. Çünki bu hərbi baza ilk növbədə Azərbaycana İrəvana qarşı çəkin-dirici amil qisminə lazımdır. O anlamda ki, Qarabağda hələdici döyüş əməliyyatları başlayan zaman ermənilər Naxçıvanı yiyəsiz görüb hücum etməsinlər və Azərbaycan da öz hərbi qüvvələrini müstəsna olaraq, materik hissədəki erməni işğalçılarına qarşı yönəlsin...

Azərbaycanın dövlət qurumlarının avtomobil parkı az qala bütünlüklə xarici istehsalı maşılardan ibarətdir. Son vaxtlar bir neçə dəfə ayrı-ayrı məmurların - nazir, komitə sədri, icra başçıların bahalı xarici xidməti avtomobil almasına dair faktlar ictimailəşdirilib. Neft gəlirlərinin sürətli axınının başladığı ilk illərdən başlayaraq hər il dövlət məmurlarının bahalı avtomobillərlə təminatı üçün dövlət büdcəsindən yüz milyonlarla manat sərf olunur. Bu qədər vəsaitin ölkədə qalmasına, yerli avtomobil istehsalının qurulmasına nail olmaq mümkündürmü?

Yerli istehsal, yoxsa sadəcə, yığılm?

Qeyd edək ki, hələ 2000-ci illərin əvvəllərindən başlayaraq ölkədə avtomobil istehsalını təşkil etmək üçün bir neçə dəfə cəhdlər edilib. İlk cəhd Gəncədə yerləşən Avtomobil Zavodu tərəfindən həyata keçirilib. Bu zavod qısa müddət ərzində sırf əlillər üçün nəzərdə tutulan OKA avtomobillərini yığıb. 2004-cü ildə zavodda VAZ 11113 "OKA" markalı avtomobillərin yığılmasına başlanılıb. Rusiyanın Naberejniye Çelnı şəhərində yerləşən azlitrajlı avtomobillərin istehsalı üzrə zavoddan gətirilən komplektləşdirici detallar əsasında OKA-nın 3 modeldə yığılması təşkil olunub. Avtomobilin yeganə alıcısı Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi olub. Səməra vermədiyinə görə bu maşının istehsalı tezliklə dayandırılıb. Ümumilikdə, müəssisədə 314 OKA avtomobili istehsal olunub.

OKA-dan sonra 2005-ci ildə müəssisədə "UAZ" avtomobillərin yığılmasına başlandı da, cəmi 243 maşın yığılandı sonra 2006-cı ildə bu proses də dayandırılıb.

Gəncə zavodu ilə təxminən eyni illərdə Şamaxı Avtomobil Zavodunda yerli minik avtomobilinin istehsalına başlanılıb. İran şirkəti ilə əməkdaşlıq şəraitində istehsal olunan "Azsamand" avtomobilləri 2005-ci ildən buraxılmağa başlandı. Avtomobillərin ehtiyat hissələri bütünlüklə İrandan gətirilir və Şamaxıda montaj olunurdu. Buraxılan avtomobil bazarda özünə müəyyən qədər yer tutsa da, 2010-cu ildən buraxılış dayandırıldı. Buna İran tərəfinin zəruri hissələri tədarük etməməsi səbəb oldu - hər halda, şirkətin əsaslandırmasında belə qeyd olunmuşdu. Mövcudluğu dövründə şirkət 1500-dən çox avtomobil yığıdı və hamısını satmağa müvəffəq oldu.

Daha bir avtomobil istehsalçısı olan Naxçıvan Avtomobil Zavodu 2010-cu ilin yanvar ayının 11-də istismara verilməmişdi. 2009-cu ildə Pekində keçirilən Çin-Azərbaycan biznes-forumu çərçivəsində imzalanmış sənədə əsa-

Yerli avtomobil istehsalını necə dirçəltməli - araşdırma

Ekspert: "Hədəfimiz hibrid və elektrik avtomobilləri olmalıdır, nəinki..."

sən, Naxçıvan şəhərində "Lİ-FAN" markalı minik avtomobillərinin istehsalı təşkil olundu. 2015-ci ildə ölkə prezidenti hamını yerli avtomobil olan "NAZ Lifan" almağa səslədikdən sonra bir sıra dövlət qurumları zavoda sifarişlər yerləşdirdilər. "NAZ" alan qurumlar sırasına Təhsil Nazirliyi, "Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Azərbaycan Dəmir Yolları QSC, Azərbaycan Dövlət Sığortakommersiya Şirkəti, "Azpetrol", Dövlət Neft Şirkəti, "Cahan Holding" və başqaları daxildir. "NAZ-lifan" avtomobillərinin qiyməti modelinə görə 14 min və 22 min manat arasında dəyişirdi. Bəzi məlumatlara görə, dövlət qurumları ümumilikdə 270 ədəd "NAZ Lifan" alıblar. Bütün söylərə baxmayaraq, 2017-ci ildən "NAZ" da da yığım dayandı. Düzdür, müəssisə rəhbərliyi istehsalın dayanmadığını bildirsə də, zavodda yeni məhsul buraxılışı qeydə alınmayıb.

Maraqlıdır ki, ötən ilin martında "NAZ" da istehsalın bərpa olunduğu, bunun isə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sifarişi əsasında baş tutduğu elan edildi. Lakin nazirliyin yaydığı məlumatlardan aydın olur ki, ötən il əlillərə əsasən "Khazar" avtomobilləri verilib.

"Khazar" yerli istehsalı çevrilə biləcəkmi?

"Khazar" avtomobillərinin yığılması 2018-ci ildə İrandan

"Khodro" şirkəti ilə yerli "Azərmaş" MMC arasında bağlanmış müqavilə əsasında başlanılıb. Neftçala sənaye məhəlləsində yerləşən zavod 25 milyon dollara başa gəlib. Müəssisənin illik istehsal gücü 10 min ədəd avtomobil təşkil edir. Avtomobillərin qiyməti 14-20 min manat arasında dəyişir.

Ötən il zavodda 1500 avtomobil istehsal olunması nəzərdə tutulsa da, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, ümumilikdə il ərzində Azərbaycanda cəmi 969 ədəd minik avtomobili yığılıb. Zavod rəhbərliyinin verdiyi məlumata görə, bu sayın 95 faizi satılıb. "NAZ Lifan" da olduğu kimi, "Khazar" avtomobillərinin də əsas alıcısı dövlət qurumlarıdır. İqtisadiyyat, Vergilər, Energetika nazirlikləri, Milli Məclisin Aparatı, Mərkəzi Seçki Komissiyası, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində olan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu, Dövlət Statistika Komitəsinin yerli idarələri və digər qurumlar var. Keçən ilin ikinci yarısından etibarən ƏƏSMN də müharibə əlillərinə avtomobilləri məhz bu zavoddan əldə edir. Sonuncu dəfə may ayında 50 "Khazar" avtomobili əlillərə təqdim edilib. Nazirliyin məlumatına görə, 2018-ci ildə 265 müharibə əlili minik avtomobili ilə təmin edilib. Cari ildə isə həmin vətəndaşlara nəzərdə tutulduğundan (180 avtomobil) 3,2 dəfə çox olmaqla 600-ə yaxın

avtomobilin verilməsi nəzərdə tutulub ki, onlardan bu ilin ötən dövründə artıq 150 avtomobil verilib.

Ümumilikdə ötən il satılan "Khazar" avtomobillərinin 40 faizini dövlət qurumları, qalanlarını fiziki və özəl hüquqi şəxslər əldə ediblər. Əldə etdiyimiz məlumata görə, rayon icra hakimiyyəti başçıları'nın 1-ci müavinlərinə xidməti avtomobil kimi istisnasız olaraq "Khazar" verilir.

Qeyd edək ki, zavodun planlarına əsasən, 2019-cu ilin sonunadək altı min avtomobil istehsal olunmalı, ildə iki min avtomobilin xaricə satılması təşkil edilməlidir. Eyni zamanda bu ilin sonunadək avtomobillərin detallarının 30 faizinin Azərbaycanda istehsalı təşkil olunmalıdır. Bu ilin fevralından zavodda "Peugeot" markalı avtomobillərin istehsalına başlanılıb. Bu il həmçinin zavodda avtomat qutulu avtomobillərin istehsalına başlanılması nəzərdə tutuldu.

"Azərmaş" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri Emin Axundovun mətbuata verdiyi məlumatına görə, ilin sonunadək "Khazar" avtomobillərinin ilk partiyasının Rusiyaya ixracı baş tutacaq. E.Axundov həmçinin əlavə edib ki, avtomobillərin Ukraynaya ixracı üçün sertifikatı tələb olunur: "Biz hazırda sertifikatı yadan keçirik".

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, bu ilin yanvar-iyununda Azərbaycan-

da 1112 ədəd minik avtomobili istehsal olunub. Bu, ötən ilin eyni dövrünə nisbətən 8,9 dəfə çoxdur. İyulun birinə onların 264 ədədi qalıb, qalanı satılıb. Rəsmi statistikadan da görünür ki, Neftçala zavodu ilin ilk yarısında planlaşdırılan 6 min ədədlik istehsalın 20 faizinə belə nail ola bilməyib. Özü də müəssisə sənaye məhəlləsinin ərazində yerləşməklə dövlətdən vergi, gömrük və digər sahələrdə də ciddi dəstək alır.

Biz gecikmişik, lakin...

Qeyd olunanlar göstərir ki, hətta ən yüksək səviyyədə dəstək verilməsinə baxmayaraq, Azərbaycanda avtomobil istehsalının oturmaşması

gionda bazar tapması çox çətin olacaq. Qlobal səviyyədə gedən proseslər göstərir ki, yaxın gələcək hibrid avtomobillər və elektromobillərin olacağı. Buna görə də Azərbaycan böyük dünya şirkətləri ilə əməkdaşlıq çərçivəsində ölkədə hibrid və elektromobillərin müəyyən detallarının istehsalını qurmağa çalışmalıdır. Bu detallar ilkin mərhələdə neft məhsullarından əldə olunan detallar ola bilər. Daha sonra digər detalların da istehsalını və hibrid və elektromobil istehsalını qurmaq olar. Belə avtomobillərə bazar tapmaq elə də çətin olmayacaq - Orta Asiya, Rusiya, İran bazarı faktiki olaraq

tamamilə boşdur".

N.Cəfərlinin sözlərinə görə, hibrid avtomobil və elektromobil istehsalını qurmaq da böyük elmi potensial, təcrübə və mütəxəssislər tələb edir: "Azərbaycan bu sahədə də xeyli gecikib. Buna görə də ən doğrusu bu olar ki, Azərbaycan belə avtomobillər üçün detalların istehsalından başlasın".

Neftçala zavodunun detallarının 30 faizinin Azərbaycanda istehsalına nail olmaq planlarına gəlinə, iqtisadçı deyir ki, bu il ərzində buna nail olmaq real görünür: "Bunun üçün yan sənaye formalaşmalıdır - o detalların xammalının istehsalı qurulmalıdır. Azərbaycanda belə bir yan sənayenin qurulduğu görünür. Buna görə də arzu və niyyət olaraq doğru yanaşma olsa da, bu planın ən azı bu il reallaşması mümkün görünür. Texnoloji olaraq istehsal edilən avtomobillər geridə qalmış olsa belə, detalların 30 faizinin Azərbaycanda istehsalına nail olunması müsbət addım olacaq. Lakin yenə də deyirəm ki, dünyanın diqqəti bu gün başqa avtomobillərdədir. Qonşumuz olan Gürcüstan dünyadakı meylə vaxtında qiymətləndirərək, Çinlə birlikdə hibrid və elektrik avtomobillərinin həm detallarının, həm də özünün istehsalına başlamağa hazırlaşır. Biz də müasir dünyanın getdiyi yolu nəzərə alaraq addım atmalıyıq".

İqtisadçı hesab edir ki, hazırkı mərhələdə Azərbaycan hədəf olaraq ənənəvi yanacaq işləyən avtomobillərin deyil, hibrid və ya elektromobillərin istehsalını götürməlidir: "Faktiki olaraq bizim əhatə olduğumuz regionda avtomobil bazarı boş deyil. Orta Asiyadan tutmuş, Rusiya və Türkiyəyə qədər hər ölkə öz istehsalını qurub, idxala ciddi baryerlər tətbiq edib. Yeni Azərbaycanda istehsal olunan ənənəvi yanacaq işləyən avtomobilin re-

Artıq bir müddətdir ki, məktəblilər yay tətiliyə buraxılıb. Hər il olduğu kimi, bu il də valideynlər yay düşərgələrinin olmamasından şikayətlənir. Tətillə buraxılan uşaqların əksəri gününü ya televizor qarşısında, ya da həyətdə oynamaqla keçirir.

Beləliklə, yay tətili səmərəsiz və faydasız şəkildə keçmiş olur. Halbuki sovet dövründə valideynlər bu barədə problemi yaşamırdı, çünki uşaqlar üçün yay düşərgələri var idi. Məsələn, Ukraynada "Artek", Rusiyada "Oqonyok" adlı ümumtəfəq pioner düşərgələrinə Azərbaycandan olan əlaçılı şagirdlər də qatılırdı.

Rəsmi məlumata görə, 1992-ci ilədək Azərbaycanda şagirdlərin dincəlməsi üçün 50-dən çox yay istirahət düşərgəsi fəaliyyət göstərirdi. Onların 16-sı Xəzər dənizi sahillərində, 5-i işğal olunmuş ərazilərdə, qalanı isə ölkənin digər səfəli rayonlarında idi. Həmçinin "Şagird İstehsalat Briqadası" adlı düşərgələr təşkil olunardı. Bu briqadalarda şagirdlər müəyyən əmək qabiliyyətinə, müxtəlif əmək vərdişlərinə yiyələnir və əmək haqqı alırdılar.

Onu da xatırladaq ki, sovet dövründə bir uşağın 20 günlük düşərgə xərci təxminən 14-15 rubl təşkil edirdi. Şəhər düşərgələrində isə bu məbləğ iki dəfə az, 7-8 rubl idi. Beləliklə, bütövlükdə xərclərin demək olar ki, böyük qismini dövlət qarşılayırdı. Lakin sovet hakimiyyətinin süqutundan sonra ölkəmizdə yay düşərgələrinin bir qismi dağıldı, bəziləri özəlləşdirildi və sairə.

Hazırda yay düşərgələri təşkil edən özəl şirkətlər var. Lakin onların təklif etdiyi qiymətlər orta statistik ailələr üçün əlçatan deyil. Araşdırmadan belə məlum olur ki, hazırda yay düşərgələrinin ən ucuzu 40 manat, ən bahalı isə 1600 manatdır. 40 manata təklif edilən düşərgə Nabranda təşkil olunur və 8 gün nəzərdə tutulur. Bura nəqliyyat, qalmaq üçün yer (çadır), qidalanma, köynəklər, atıcılıq, atçılıq, oxatma, idman oyunları, şəhər turu və s. daxildir.

Ən bahalı 1600 qiymətə olan düşərgədə - 4 həftə Qubada qalmaq mümkündür. Qiymətə nəqliyyat, qalmaq üçün yer, qidalanma, əyləncələr, debatlar, idman oyunları, ingilis dili tədrisi daxildir. Şirkət qiymət yüksəkliyini düşərgədə xarici dil kurslarının təşkili ilə izah edir.

Xəzər sahillərində də yay düşərgələri var. 1 ay ərzində yemək, gündəlik aparıb gətirmə, müxtəlif əyləncələr bir uşaq üçün 800 manata təklif olunur. Ayrı-ayrı nazirliklər

Dövlət hesabına yay düşərgələri bərpa oluna bilərmə - təklif

Ölkədə pullu düşərgələrin ən ucuzu 40 manat, ən bahalı isə 1600 manatdır...

tərəfindən də yay düşərgələri təşkil olunur ki, burada da demək olar ki, nazirliyin öz əməkdaşlarının uşaqları istirahət edir.

Bir qisim imkanlı valideynlər isə uşaqlarını xaricə dil öyrənmək üçün düşərgələrə göndərir. Bu cür düşərgələrdə 2 həftəlik dincəlmək 1000-1500 avroya başa gəlir. Almaniya Höte İnstitutunun nəzdində düşərgənin 2 həftəsi 1000 avro, İspaniyada "EnfoCamp"da 1050 avroya, Londonda 1500 avroyadır.

Azərbaycanda yenidən dövlət hesabına uşaq yay düşərgələrini təşkil etmək proqramı varmı?

Qeyd edək ki, Təhsil Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin birgə tərəfdaşlığı ilə ödənişsiz "Yay məktəbi"ni təşkil etməyə başlayıb. "Yay məktəbi" "Məktəblinin dostu" pilot layihəsi çərçivəsində reallaşdırılır və Bakı şəhərində yerləşən 35 məktəbi əhatə edir. Nazirliyin yaydığı məlumata görə, bu il "Yay məktəbi" V və VI siniflər üçün iyul ayında, VII və VIII siniflər üçün isə avqust ayında keçiriləcək. Layihə çərçivəsində 2000-dən çox şagird üçün təlim, seminar və informativ sessiyaların keçirilməsi, müxtəlif idman yarışlarının, əyləncəli saatların təşkil edilməsi planlaşdırılır.

Hazırda ölkədə 4410 dövlət, 28 qeyri-dövlət ümu-

mi təhsil məktəbi fəaliyyət göstərir. Təxminən ümumilikdə 1 milyona yaxın şagird tətillə buraxılıb. Hesablayanda onların yalnız çox cüzi qismi bu il yay düşərgələrində istirahət etmək şansını əldə edə biləcək.

Mövzu ilə bağlı Təhsil Nazirliyinin sektor müdiri Cəsarət Valehov "Yeni Müsavat"a danışdı: "Bu, kifayət qədər böyük həcmli işi əhatə edən məsələdir. Bununla bağlı təşkilati işlər görülməli, infrastruktur hazırlanmalıdır və sairə. İndiki halda isə bizdə daha çox ayrı-ayrı və yaxud nazirliyin tabeliyində olan qurumların lokal düşərgələri fəaliyyət göstərir. Bildiyiniz kimi, "Yay məktəbi" düşərgəsi var. Burada müəyyən bölgələrdə tədris göstəriciləri zəif olan şagirdlərlə iş aparılması nəzərdə tutulub. Təxminən 2 min km bir yol marşrutunu əhatə edən yay düşərgəsi nəzərdə tutulub. Qeyd edim ki, hazırda gənc müəllimlərin Şekidə yay düşərgəsi təşkil olunub və bu həftəsonuna qədər davam edəcək. Lakin yay düşərgələrinin daha böyük şəbəkədə olması həm də infrastruktur, maliyyələşmə məsələsi deməkdir. Gələcəklə bağlı dəqiq hansı işlərin planlaşdırıldığı barədə hazırda fikir söyləməsək də, düşünürəm ki, bu barədə niyyət var və onun sistemli şəkildə həyata keçirilməsi nəzərdə tutula bilər".

Bes dünya ölkələrində uşaqlar üçün düşərgələr necə təşkil olunur?

Internet resurslarında bu barədə kiçik araşdırma aparıldıq. Məlum oldu ki, dünya ölkələrində, xüsusən də Avropada uşaq düşərgələri bir növ macərə tiplidir. Məsələn, İspaniya, Bolqarıstan, Fransa, Xorvatiyada "Casusların uşaqları", "Qaya şəhərinin sirri", "Robinzoniada" adlı macərə düşərgələri var. Bu düşərgələr təxminən 2 həftəlik, qiyməti isə 1200 dollarlıq civardadır. Bu düşərgələrə üz tutan uşaqlar iki həftə ərzində ekstremal ekskursiyalara, dağ və meşələrə gəzintilərə çıxır, mağaralarda, qayalar dibində çadırlar qurub, maraqlı istirahət yaşayırlar.

Bundan başqa, müxtəlif istiqamətdə olan düşərgələr var. Məsələn, idman düşərgələrində uşaqlara üzməyi, at sürməyi, aykido və karate kimi döyüş üsullarını öyrədirlər. Polşanın Putsko şəhərində 2 həftəlik düşərgədə vindsurfinqi öyrənmək mümkündür.

Bununla yanaşı, dini təmayüllü düşərgələrə də rast gəlinir. Məsələn, Tataristanda 20-yə yaxın müsəlman düşərgəsi var. Burada uşaqlar əylənməklə yanaşı, Quranı-Kərimi müsəlman qaydaları və İslam normalarını öyrənirlər.

Qonşu Rusiyada uşaqların istirahəti üçün düşərgələrin sayı çoxdur və ildən-ilə artır. Təkcə Sankt-Peterburqda 40-a yaxın uşaq düşərgəsi var.

□ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

2 azyaşlı uşağı atıb qaçan nənə-baba həbs oluna bilər
Mahmud Hacıyev: "Belə hallarda valideynlərin öz uşaqlarından imtina səbəbləri hərtərəfli araşdırılmalıdır"

Bərdə rayon uşaq xəstəxanasının dəhlizinə 2 azyaşlı uşaq atılıb. Bərdə Rayon Prokurorluğu azyaşlıların xəstəxanaya atılması ilə bağlı rəsmi məlumat yayıb. Həmin məlumatda deyilir: "Törtər rayonu, Şıxlar kənd sakinləri Alahverdi Muradov və həyat yoldaşı Tamara Muradovanın ailə münafişəsi zəminində valideyn himayəsindən məhrum olmuş nəvələri 2011-ci il təvəllüdü İlkin Quliyev (ad, soyad şərtidir) və 6 aylıq körpə Rza Quliyevi (ad, soyad şərtidir) həyat və sağlamlıqları üçün təhlükəli vəziyyətdə qoyaraq Bərdə rayon uşaq xəstəxanasının dəhlizinə atıb getmələri faktı ilə bağlı Bərdə Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 143-cü (təhlükədə qoyma) maddəsi ilə cinayət işi başlanaraq istintaqın aparılması rayon polis şöbəsinin istintaq bölməsinə tapşırılıb. İş üzrə müvafiq ekspertizalar təyin edilmiş, şahidlər müəyyən edilərək dindirilmiş və digər zəruri prosessual hərəkətlər yerinə yetirilib. Rayonun hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən həyata keçirilmiş istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində dərhal uşaqların atasının yeri və şəxsiyyəti müəyyən edilərək ataları Sərxan Kərimova təhvil verilib. Hazırda uşaqların səhhəti normaldır. Cinayət işi üzrə bütün halların tam və hərtərəfli araşdırılaraq təqsirli şəxslərin dairəsinin tam müəyyən edilməsi və məsuliyyətə cəlb edilmələri istiqamətində zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir".

Xəstəxananın baş həkimi Rafael Mustafayev virtual.org-a bildirib ki, uşaqların atası xəstəxanaya gələrək övladlarını aparmaq istədiyini deyib. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat katibi Pərviz Abubəkərov da hadisə ilə bağlı danışdı.

Onun sözlərinə görə, iyulun 23-də təxminən saat 9-da iki nəfər yanlarında iki uşaq xəstəxanaya gəlib: "Onlar növbətçi həkimə uşaqları küçədən tapdıqlarını, buna görə də xəstəxanaya yerləşdirmək istədiklərini deyiblər. Növbətçi həkim məruzə etmək üçün gözləmələrini xahiş edib. Geri qayıdanda isə görüb ki, onlar uşaqları dəhlizdə qoyaraq gediblər. Uşaqlardan birinin 8 yaşı var, digəri 6 aylıqdır".

Dərhal Bərdə Rayon İcra Hakimiyyətinə, hüquq-mühafizə orqanlarına məlumat verilib, uşaqlar üçün palata ayrılıb. Araşdırma zamanı bəlli olub ki, uşaqlar xəstəxanaya gətirənlər yad deyil, onların ana tərəfdən doğma nənəsi və babasıdır. Uşaqların ailə münafişəsi zəminində atıldığı güman edilir.

Xəstəxanaya gələn ata deyib ki, uşaqlarına qarşı tərəf sahib çıxırsa, özü baxa bilər. Uşaqlar müayinə ediliblər, vəziyyətləri yaxşıdır.

Sabiq polis rəisi Mahmud Hacıyev "Yeni Müsavat"a deyib ki, belə hallarda valideynlərin öz uşaqlarından imtina səbəbləri hərtərəfli araşdırılmalıdır: "Bu halda belə aydın olur ki, valideynlər ayrılıblar, uşaqlar nənə-babanın himayəsinə verilib. Nənə-baba da uşaqları aparıb xəstəxanaya qoyub gediblər. Uşaqlar nənə-babanın himayəsinə verilibsə, deməli, bütün məsuliyyət də onların üzərlərindədir. Uşaqlar köməksiz vəziyyətdə qoyub getmələri təsdiqlənsə, nənə və baba min manatdan min beş yüz manatadək miqdarda cərimə və ya 1 ilədək müddətə islah işləri və ya 6 ayadək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırıla bilər".

Mahmud Hacıyev azyaşlıların bundan sonra kimin himayəsində qalması məsələsinin də gündəmdə olduğunu bildirib. Deyib ki, məsələ dövlət qurumları tərəfindən həllini tapmalıdır.

□ **Elsən MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Elektrik naqillərini necə seçək ki, yanmayaq - reportaj

Bakıda kabellərin topdan satıldığı məkanda satıcılar müxbirimizə elə faktlar açıqladı ki...

Son zamanlar Bakıda tez-tez qısa qapanmadan yanğınlar baş verir. Mütəxəssislər bildirirlər ki, bu cür yanğınların səbəbi insanların elektrik kabellərini düz seçməməsindən qaynaqlanır. Bildirilir ki, insanlar daha çox 2.5-lik (N kəsiyi 2.5 mm) kabellərdən istifadə edirlər ki, bu da əksər hallarda yanğınlarla nəticələnir. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, bazardan insanların 2.5 mm-lik adı ilə aldıkları kabellər, əslində heç də qeyd edilmiş keyfiyyətdə olmur. İddia olunur ki, satıcıların insanları aldatması da yanğınların bu qədər artmasına səbəb olan amildir...

"Yeni Məsəvat"ın əməkdaşı kimi "Sədərək" ticarət mərkəzində elektrik kabellərinin topdansatış yerlərində olub, ümumi vəziyyətlə maraqlandıq. Müşahidə etdik ki, mağazalar alıcı baxımından heç bir korluq çəkmirlər. Qiymətlər isə ötən illərlə müqayisədə bahalaşmış. Qiymətlərə keçməzdən öncə qeyd edək ki, alıcılar özləri də bildirdilər ki, kabelin keyfiyyəti baxımından satıcılar çox zaman insanları aldadırlar. Onlar söylədilər ki, bu səbəbdən də özlərinə lazım olandan bir qədər qalın kabel alırlar.

Öyrəndik ki, bazarda əsasən Bakı və Türkiyə kabelləri satılır. Türkiyə istehsalı olan kabellərin qiyməti Bakı kabellərindən təxminən 2 dəfə bahadır. Məsələn, 2.5-lik kabellərin topunun (90-100 metr) qiyməti 27 manatdan başlayır. Ötən illərdə isə eyni kabellər 25 manata olub. 4-lük Bakı kabelləri 40 manata satılır. Eyni kabelin Türkiyə istehsalı isə 90 manatdır. Evdə və obyektə çox az hallarda 6-lıq kabellər istifadə olunsa da,

bu kabellərin də qiyməti fərqlidir. Belə ki, Bakı kabeli 60 manat, Türkiyə istehsalı olan 6-lıq kabel isə 120 manatdır. Təbii ki, qeyd etdiyimiz qiymətlərdən ucuz təklif olunan kabellər tapmaq mümkündür. Lakin satıcıların özləri də müştərilərə bildirdilər ki, həmin kabellər yüklənən zaman tez qızır və əriyir.

Satıcı Firuz Məmmədov bildirdi ki, bütün müştərilərinə kabel barəsində öncədən məlumat verir: "Bizim burada bir neçə anbarımız var. Müştərilərimizin də əksəriyyəti ustalar və şirkətlərdir. Ona görə də biz məlumat verməyə belə, onlar kabelin keyfiyyətini bilirlər. Yeni müştəri əgər narahatdırsa, ona da kabeli yoxlaması üçün nümunə veririk. Kabelin keyfiyyəti və qiyməti əsasən izolyasiya hissəsi və daxilindəki simlərə görə dəyişir. Belə ki, kabel var ki, izolyasiyası zəifdir, simləri normaldır. Əgər müştəri bu kabelləri yanar konstruksiya ilə təmasda çəkməyəcəkse, məsləhət görürük. Əks halda, məsləhət deyil. Kabelin simlərini isə maqnitlə yoxlay-

ırıq. Belə ki, kabelin simlərini bir-bir ayırıb, sonra ona maqnit tutursan. Əgər maqnitə yapışan hissə varsa, deməli, kabelin qarışıqı var. Əks halda isə kabel keyfiyyətli sayılır".

Satıcılar hesab edirlər ki, Bakıda yanğının baş verməsi keyfiyyətlə bağlı deyil:

"Mal var ki, üzünə 4-lük yazılır, ancaq yuxarıda qeyd etdiyim kimi, keyfiyyəti qeyd edilən səviyyədə olmur. Mal da var ki, keyfiyyətlidir. Bütün bunları müştəriyə deyirik. Onsuz da müştəri qiymətdən özü malın necə olduğunu başa düşür. İnsanlar hazırda əksər hallarda evlərini 2.5-lik kabelə kabelləşdirirlər. Sovet dövrü ilə müqayisə aparırırlar. Ancaq nəzərə alırırlar ki, sovet dönəmində bu qədər elektrik avadanlığı yox idi. Xüsusilə də kondisionerlərə birbaşa olaraq avtomatdan 4-lük kabelə xətt çəkilmişdir. Əksər hallarda yanğının başvermə səbəbi də bu olur ki, insanlar kondisioneri ümumi elektrik xətlərindən ayırmırlar. Yaxud da ayırıb, 2.5-lik kabelə çəkirlər. Normadan da artıq işləyən zaman qız-

ma baş verir və yanğın qaçılmaz olur. Ona görə də elektrik kabelləri alan zaman ilk növbədə ucuz qaçmaq lazım deyil. Sonrası isə evin kabelləşdirilməsini elektrikə tapşırmaq lazımdır. Adam var ki, kabeli alır, evi və ya obyekt özü kabelləşdirir. Əgər bu sahədən məlumatlı deyilsə, belə etməli deyil. İkincisi də yanar konstruksiyalara elektrik kabelini yapışdırmaq olmaz. İnsanlar düşünür ki, bu kabelləri qoruyucu boru vasitəsilə aparırlar və heç bir hadisə ola bilməz. Əslində yanmayan dediyimiz boruların belə yanğın zamanı alışmasının dəfələrlə şahidi olmuşuq. Yanmayan qoruyucu yoxdur. Sadəcə olaraq, biri digərindən bir qədər keyfiyyətli və bahalıdır deyər, insanlar hesab edirlər ki, qısa qapanma zamanı qoruyucu boru oluvsöndürəcək. Bu borular yanğın zamanı sıxılır, içəri oksigen keçməsinin qarşısını alır. İsinmə çoxdursa, özü də bir müddət sonra əriyir və yanğın qaçılmaz olur".

Əli RAİS,
"Yeni Məsəvat"
Fotolar müəllifindir

Elan

İsmayılov Elmar Qara oğluna 17.01.2012-ci il tarixdə verilən və qeydiyyat nömrəsi 1611027961 olan Abşeron rayonu Fatmayı kəndi ərazisində 0,0400 ha olan torpaq sahəsinin çıxarışı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

12 yaşlı yeniyetmə Novxanı çimərliyində batıb

Xəzər dənizində 12 yaşlı yeniyetmə batıb.

"Report"un məlumatına görə, hadisə iyulun 24-də Abşeron rayonundakı Novxanı çimərliyində qeydə alınıb.

Belə ki, valideyn nəzarətindən yayınan 2007-ci il təvəllüdü Bayram Kərimli qadağan olunmuş ərazidə çimərəkən boğulub.

Ətrafdakı insanlar onun meyitini sudan çıxarıb.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Fevral ayında piyadanı vurub qaçan sürücü tutuldu

Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətləri ölümlə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi ilə bağlı rəsmi məlumat yayıb.

Məsəvat.com-un xəbərinə görə, məlumatda bildirilib ki, polis və prokurorluq əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilmiş istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Binəqədi rayonu ərazisində ölümlə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi törədərək hadisə yerindən qaçmış sürücü tutularaq istintaqa cəlb edilib.

Belə ki, fevralın 9-da Bakı-Quba yolunun Binəqədi rayonu ərazisində şəxsiyyəti məlum olmayan sürücünün idarə etdiyi avtomobilə naməlum kişi vuraraq hadisə yerindən qaçması, sonuncunun aldığı xəsarətlərdən vəfat etməsi faktına görə Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İstintaq və Təhqiqat İdarəsinə bilavasitə təbə olan Yol-nəqliyyat hadisələrinə dair işlər üzrə İstintaq və Təhqiqat Şöbəsinin Cinayət Məcəlləsinin 263.2 (yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismar qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin sağlamlığına ağır zərər vurulmasına səbəb olduqda) və 264-cü (yol-nəqliyyat hadisəsi yerindən qaçma) maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

Cinayət işi üzrə hadisə yerinə baxış keçirilib, zəruri ekspertizalar təyin olunub və digər istintaq hərəkətləri həyata keçirilib.

Aparılmış təxirəsalınmaz istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində vəfat etmiş piyadanın şəxsiyyəti müəyyənləşdirilərək onun 1962-ci təvəllüdü Telman Bəhərçiyev olduğu müəyyən edilib.

İstintaqla həmçinin qeyd olunan yol nəqliyyat hadisəsinin "Nexia R3" markalı "90-PR-481" dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobilin sürücüsü Ağayev Namiq Qoşqar oğlu tərəfindən törədilməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən o, iyulun 22-də şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb olunub.

Hazırda iş üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilir.

□ Musavat.com

Həyatında tutduğu adamın qətlinə ittiham olunan şəxsə ağır cəza

Namus cinayətində suçlanan şəxs cinayəti başqa adamın törətdiyini və Tümenə qaçdığını iddia edir

Şabran rayonunda baş verən qətlə görə məhkəmə iclası davam etdirilib. İlk məlumatla görə, qətl hadisəsi namus üstündə törədilib. Amma həbs edilən şəxs qətl özüünün törətdiyini deyir.

Məsəvat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin qətl törətməkdə ittiham edilərək həbs edilən 1980-ci il təvəllüdü Vüsal Hacıyevin cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib.

İttihamla görə, Vüsal Hacıyev həmyerlisi, 1982-ci il təvəllüdü Ruslan Hacıyevi qısqanclıq zəminində qətlə yetirib.

Belə ki, Vüsal Hacıyev evinə gələn zaman Ruslan Hacıyevi həyatında görüb. Bu zaman V. Hacıyev həmyerlisinin həyat yoldaşı ilə şəxsi münasibəti olduğunu düşünərək ona çoxsaylı bıçaq xəsarətləri yetirib. R. Hacıyev hadisə yerində ölüb.

Dünən hakim Mirzə Xankişiyyəvin sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında prokuror çıxış edib. Prokuror V. Hacıyevin 13 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

Qeyd edək ki, Vüsal Hacıyev ittihamla razılaşmayıb. Deyir ki, bu qətl törədən İlham Səfərliyev adlı şəxsdir. Vüsal günahsız olduğunu deyib.

O, həmin şəxsin Ruslanı öldürdüyünü və Tümenə qaçdığını bildirib: "İlham indi burada yoxdur. Amma onu tapmaq belə istəmədim. Mən bunu müstəntiq də dedim. Bir daha qeyd deyim ki, əgər mən onu öldürmək istəsəydim, bir neçə il əvvəl olan hadisəyə görə, həyatımda tutanda öldürərdim. Amma bunu eləmədim. İndi isə buna görə ittiham olunuram".

Vüsal Hacıyev Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

□ İlkin MURADOV,
Musavat.com

Ekoloq-alim Telman Zeynalov tez-tez mətbuata açıqlamasında dünyada və Bakıda baş verən iqlim dəyişikliyi meteoroloji silahlarla əlaqələndirir. Alim bildirir ki, dünyada istifadə edilən silahlar havaya da təsir göstərir.

T. Zeynalov bu barədə modern.az saytına açıqlamasında yenə eyni mövqedən çıxış edib. Öncə bildirdi ki, Bakının iqlimi, bütün Azərbaycanın hava şəraiti yaşamaq üçün uyğundur: "Bakı küləklər şəhəridir. Dəniz sahilində yerləşir, yarımada formasında Xəzərin içərisinə uzanır. Ona görə paytaxtımızda küləklər əsir, hava şəraiti dəyişkən olur. İstəyir qərb və şərqdən, istəyir şimal və cənubdan olsun, həmişə külək əsir. Bəzən insanlar iddia edirlər ki, Bakı iqlim cəhətdən yaşamaq üçün əlverişli şəhər deyil. Halbuki biz Bakının qədrini bilmirik. Hər kəsin həqiqət hesab etdiyi iddialar ortaya atıblar - guya Yer kürəsinin iqliminin dəyişməsinə səbəb olan karbon qazıdır. Bu, çox əsassız və gülünc fikirdir. İqlimin dəyişməsinə, global istiləşməyə səbəb olan münafiqələrdə, müharibələrdə meteoroloji silahlardan istifadə edilməsidir. Bütün dünyada müşahidə edilən kəskin hava dəyişikliyinə Azərbaycan da öz payını götürür".

Ekspert Əzim Məsimov isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında məsələnin silahla əlaqəsinin olmadığını bildirdi: "Bu hadisələrin baş verəməsinin səbəbi odur ki, Yer kürəsi öz qütbünü dəyişir. Bir neçə il önce qütb ildə yerini 10 kilometr dəyişirdi. Hazırda isə dəyişmə 58 kilometrə bə-

İqlimin dəyişmə səbəbi: meteoroloji silah, yoxsa...

Ekspertlərdən məsələ ilə bağlı ziddiyyətli fikirlər

rabərdir. Yeni şimaldan qərbə doğru dəyişmə var. Bu, cavabı tapılmayan səbəbdir. Alimlər öyrənə bilmirlər ki, qütbün bu cür sürətlə yerdəyişməsi nə ilə bağlıdır? Bunun nəticəsində Rusiyanın Sibir istiqamətində istiləşmə prosesi gedir. Eləcə də Qərbi Avropada-Fransa, İspaniya, İtaliyada qar yağır, temperatur mənfiyə doğru dəyişir. Asiya ölkələrində də görünməmiş dərəcədə yağışlar, sellər düşür".

Bu barədə "Nature" jurnalında da məqalə dərc edilib. Ölkə.az saytı həmin məqalə-

yə istinadən bildirir ki, artıq alimlərə elektron naviqasiya sistemlərinin xəritəsi üçün təcili yenilənmənin işə salınması barədə göstəriş verilib. Tədqiqatçıların sözlərinə əsasən, hazırda şimal maqnit qütbü Kanadadan Sibir istiqamətində hərəkət edir. Hərəkətin sürəti bir il ərzində 50 km təşkil edir.

Qeyd edilib ki, maqnit qütblərinin yerdəyişməsi adi haldır, amma bu, əslində çox ləng prosesdir. Məsələn, Cənub maqnit qütbü il ərzində 10 km yer dəyişir. Alimlər hazırda Şimal maqnit qütbünün

yerdəyişmə sürətini artıran əsas səbəbi tapa bilmirlər. Ehtimal edilir ki, maqnit qütblərinin hərəkətinə Yer in tərkibindəki maye təsir edir. Kanada və Sibirin altındakı axınlar şimal qütbünə təsir edir. Son məlumatlara əsasən, Sibir nöqtəsi daha güclüdür. Əgər yerdəyişmənin sürəti artmaqda davam etsə, Yer in maqnit qütbləri yerlərini dəyişə bilərlər. Bu isə tarix boyu çox nadir hallarda, bir neçə yüz min ildə bir dəfə baş verib. Amma bu yerdəyişmələr global kataklizmlərlə müşayiət olunub.

Qütblərin yerdəyişməsi elektrik sistemləri və peyk naviqasiyalarının sıradan çıxması ilə nəticələne bilər. Amma ən böyük təhlükə başqadır. Maqnitoferin zəifləməsi ilə birlikdə zərərli kosmik radiasiya planetin səthinə düşəcək. Sonuncu dəfə Yer in qütbləri 780 min il əvvəl dəyişib. İlk dəfə şimal qütbünün anomal hərəkəti 2007-ci ildə müşahidə edilib. O dövrdə mətbuat qütbün Böyük Britaniyaya doğru dəyişdiyini yaz-

mışdı. O vaxtdan etibarən hərəkətin sürəti dəyişməyib və şimal qütbünün Sibire doğru hərəkət etdiyi məlum olub. Bir neçə onillikdən sonra qütbün son nöqtəsinə çatacağı ehtimal edilir.

Hərbi ekspert Rəşad Süleymanov "Yeni Müsavat"a söylədi ki, əslində dünyada meteoroloji silahlar mövcuddur: "Lakin onlar ümumən iqlimi dəyişmək gücündə deyillər. Meteoroloji silahlardan, sadəcə olaraq, yağış, dolu yağdırmaq, bulud qovmaq və digər bu kimi hallar üçün istifadə edilir. Bu isə qeyd etdiyim kimi, bütün dünyada iqlimi dəyişməyə imkan vermir. Bu cür silah yoxdur. Olsa da bu haqda kimsədə məlumat mövcud deyil. Ancaq bir məsələ var ki, radiodalğalar vasitəsilə müəyyən maqnitləşmiş mühit yarada bilərlər. Bu cür qurğuların sayəsində ərazidə maqnitlik səviyyəsi normaldan artıq olur. Ona görə də həmin bölgədə yaşayan meteorohəssas insanlarda baş ağrıları, dərilərində qızartılar olur. Türkiyədə tədqiqatlar

aparıldı və məlum oldu ki, Fars körfəzi, Ərəbistan yarımadasında radiolokasiya sistemlərinin gücləndirilməsi və eləcə də Aralıq dənizindəki döyüş gəmilərində istifadə edilən hava hücumundan müdafiə sistemlərinin fəaliyyətinin artması səmada ləkələr yaradıb. Bu ləkələr radioelektron şüalanmanın dərəcəsinə asılı olaraq çoxalır. Məsələn, telefonumuzda dalğaları göstərən hissə var. Dalğa tam göstəriləndə onun normaldan ne qədər artıq olması ilə bağlı heç bir bildiriş gəlmir. Əslində isə radioelektron dalğaların təsirləri ölçülməlidir. Normal radiolokasiya işləyən zaman ətrafda yaşayan insanlarda baş ağrısı olur. Təsəvvür edə ki, bir ərazidə yüzlərlə gəmidə olan radioelektron şüalar tuşlanır və fasiləsiz döyüş növbəsi aparılır. Bu, fasiləsiz şüalanma deməkdir. Şüalanma isə nəticədə havadakı maqnitləşməni artırır. İnsanlarda baş ağrıları, bədəndə əzginlik əmələ gəlir. Bu kimi faktorlar iqlim dəyişikliyinə təsir edə bilər. Ancaq bu, ərazidə müvəqqəti olan haldır. Eyni zamanda konkret olaraq lokal ərazidən söhbət gedir. Radioelektron şüalanma da imi hal deyil. Cihazlar işləməsə, dayanır. Yəni bunu da heç iqlim dəyişdirən cihaz saymaq olmaz. 2003-cü ildə ABŞ İraqa hücum edən zaman orada tətbiq etdiyi radioelektron mübarizə sistemləri, Rusiyanın Krasnodar vilayətinə qədər böyük bir ərazidə öz təsirini göstərib. Bu, tədqiqatlar nəticəsində sübut olunub".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Tanınmış psixoloq azərbaycanlı miqrantların intihar səbəbindən danışdı

Azad İsayadə: "Qürbətdə yaşamağı seçmiş, buna məcbur olmuş insanın son planları puça çıxanda..."

Almaniyada azərbaycanlı miqrantlar arasında 3 özüneqəsd cəhdi baş verib. 10 gün ərzində baş verən hadisələrin biri ölümlə nəticələnib. Almaniyanın Deggendorf şəhərində Azərbaycan vətəndaşlarının yerləşdiyi qaçqın düşərgəsində yaşayan Humay Məmmədova dərman içməklə özüne qəsd edib. 15 dəqiqə ərzində xəstəxanaya çatdırılsa da, orada dünyasını dəyişib. 40 yaşlı qadının intiharına ilkin səbəb kimi "Dublin" qərarının obyektiv araşdırılmaması olub.

Məlumatla görə, Humay Məmmədova 1979-cu ildə Qərbi Azərbaycanda anadan olub. Müəyyən müddət Azərbaycanda hərbiçi kimi çalışıb və sağlamlığında problemləri olub. Lakin həkimlər onun müalicəsinə diqqət ayırmayıb. H.Məmmədova xəstəxanaya aparılan zaman 9 yaşlı qızının Almaniya-da yaşayan bacısına verilmişini xahiş edib. Bundan 1

gün sonra başqa bir azərbaycanlı xanım da Berlinə özünə qəsd edib. O, hazırda xəstəxanadadır. Bu, son 10 gündə Almaniya-da üçüncü intihara cəhd hadisəsidir.

H.Məmmədovanın ölümündən sonra yayılan məlumatlardan belə aydın olub ki, o hesab edib ki, Almaniya Miqrasiya və Qaçqınlarla İş üzrə Federal İdarəsinin Deggendorf şəhərindəki şöbə-

sində onunla bağlı iş düzgün araşdırılmayıb. Buna etiraz əlaməti olaraq dərman qəbul edərək, həyatına qəsd edib. Xəstəxana ilə düşərgə arasındakı məsafə böyük olsa da, onu 15 dəqiqə ərzində xəstəxanaya çatdırıblar. Bir-iki gün boyunca xəstəxanada qalan qadının həyatını həkimlər xilas edə bilməyiblər.

"Yeni Müsavat"a daxil olan xəbərə görə, Günay adlı bir başqa azərbaycanlı xanım da eyni səbəblərlə dərman içərək intihara cəhd edib və hazırda xəstəxanadadır. "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı Almaniya-da mü-

hacirətdə olan azərbaycanlı xanımların intiharlarının səbəbləri ilə bağlı tanınan psixoloq Azad İsayadənin fikirlərini öyrənib.

"Belə bir vəziyyətə düşən insanların - öz ölkəsini tərk edib başqa bir ölkədə məskunlaşma, miqrasiyaya 2 cür reaksiya verə bilər. Birincisi protest, etirazdır. Mən bu ölkədən müəyyən səbəblərdən qaçmışam, sizdən sığınacaq istəyirəm, siz də məni geri qaytarırsız. Mənim orada problemlərim olacaq. Buna etiraz kimi intihar yolunu seçir. İntihar Avropada cəmiyyətin də, mətbuatın da diqqətini bu problemə cəlb edir.

Problemlə maraqlanıb, bir qədər fərqli şəkildə yaşama sərgiləyirlər. Hazırkı vəziyyətdə belədir ki, 3 qadıncadan biri rəhmətə gedir. Deməli, bu tam olaraq protest aksiyası deyil. Bu, real ölümlə nəticələnən özüne sui-qəsdidir. Qürbətdə yaşamağı seçmiş, buna məcbur olmuş insanın son planları puça çıxanda depressiyaya düşə bilər və bunun sonu depressiv vəziyyətdə belə bir addım atmaqdır. Belə situasiyada olan insana elə gəlir ki, çıxılmaz durumdadır və sui-qəsdə müraçət edir, mübarizədən əl çəkir. İnsan özüne sui-qəsd etməklə ilk olaraq mübarizə

aparır. Amma ikinci halda özüne sui-qəsd etməklə bütün planlardan əl çəkir. "Mən ölsəm yaxşıdır" düşüncəsi hakim olur".

Azad İsayadə deyir ki, ümumiyyətlə, miqrantların arasında depressiyaya düşmə halları digər insanlarla müqayisədə daha çoxdur: "Həyat tərzi dəyişir, təzə cəmiyyət, təzə mühit, miqrantlara yerlilərin münasibəti insana özü üçün ikinci növ insan kimi hiss etdirə bilər. Bütün bunlar son olaraq depressiv durumun yaranmasına gətirib çıxara bilər".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Müsavat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 155 (7325) 25 iyul 2019

Bunları bilirsinizmi?

- * Televiziya ilə ilk hava proqnozu 11 noyabr 1936-cı ildə İngiltərədə verilib.
- * 1 damla neft 25 litr suyu yararsız hala salır.
- * Hər il Yer üzünə ildırımla 10 milyon ton azot gətirilir.
- * Hər il Yer üzündə 50 mindən artıq zəlzələ baş verir.
- * 18 fevral 1979-cu ildə Saxara səhrasına qar yağıb.
- * Təxminən Yer kürəsinin 70% -i su ilə örtülüdür. Bundan yalnız 1%-i içməli su kimi yararlıdır.
- * Dünya okeanının həcmi 328 000 000 kub milə bərabərdir.
- * Orta ölçülü aysberqin çəkisi təxminən 20 milyon tondur.
- * Ən böyük aysberq 1956-cı ildə qeydə alınıb. Onun uzunluğu 320 km, eni isə 96 km olub ki, bu da Belçikanın ərazisindən böyükdür.
- * 1971-ci ildə Yaponiyanın İşiçaki adasında qeydə alınmış ən böyük dalğanın hündürlüyü 85 metrə çatırdı.
- * Dəstə halında pul saymaq ruhu sakitləşdirir və güvən hissini artırır.
- * Bir saat mahnı oxumaq stresinizi azaldar, immun sisteminizi yaxşılaşdır.
- * İnsanın beyni ilə qarını arasında bağlantı var. Bu səbəbdən də həyəcan keçirdiyimiz zaman qarın nahiyəsində ağrı hiss olunur.
- * Gözlərimiz qapalı olanda aldığımız məlumatı daha tez qavrayırıq.
- * İnsanların 72%-nin ağılına ən gözəl fikirlər düşdüyə gəlir.
- * Sosioloqlar belə müəyyən etmişlər ki, insan bioloji varlıq kimi 100-140 il yaşaya bilər.
- * Əgər ananası ağzınızda uzun müddət saxlasanız, o sizi "yeməyə" başlayır. Ananasın içindəki zülallar əti əriddə biləcək qədər qüvvətlidir.
- * İnsanların 90%-i gecə yatarkən əlini çarpayından aşağı sallamaqdan qorxurlar.
- * Qırmızı və sarı rənglər aclıq hissini yaradır. Buna görə də "Fast Food" markalarının çoxu bu rənglərdən istifadə edir.
- * İnsanlar nəşə uyduran zaman yuxarı və sağa doğru baxırlar. Əgər bir şeyi həqiqətən xatırlamağa çalışırlarsa, aşağı və sola doğru baxırlar.

İt gəzintiyə çıxdı və sahibinə narkotik gətirdi

Amerikanın Missisipi ştatında gəzintiyə çıxan it öz sahibinə yarım kiloluq marixuana paketi gətirib. Kişi paketi polisə təhvil verib. İt sahibi bildirib ki, öncə heyvanın ona zibil parçası gətirdiyini düşünüb. Amma bir müddət sonra amerikan torbadan gələn qoxudan onun içindəki narkotik olduğunu anlayıb. İtin bu qutunu harada və necə tapdığı məlum deyil. Hüquq-mühafizə orqanları insidenti araşdırmağa başlayıb. Amerikanın bəzi ştatlarında marixuanadan istifadəyə Amerikanın Alyaska, Kolorado və Oregon ştatlarında qismən icazə var. Daha 21 ştatda isə tibb müəssisələrində marixuanadan istifadəyə rəsmi icazə verilib və ya yaxın gələcəkdə icazə veriləcək. Amma Missisipidə marixuanadan istifadə, onun saxlanması qanunla qadağandır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Bağca yoldaşını facebookda tapdı və evləndilər

Amerikalı qadın 5 il boyunca görmədiyi dostunu tapıb və onunla evləndi. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verib. Natali Krou və Ostin Tetmen Floridada uşaq bağçasında tanış olublar. Həmin vaxt onların hər ikisinin 2 yaş olub. "Bu, çox nadir haldır. Çünki bu yaşda oğlan və qızlar nadir hallarda bir-biri ilə oynayırlar. Amma biz 2 yaşımızdan 5 yaşımıza qədər ayrılmaz dostlar olmuşuq", - bunu Natali deyib.

Validənlərinin boşanmasından sonra o, anası ilə birgə Konnektikuta köçüb və burada uzun müddət yaxın dostu ilə əlaqələri itirib. 2012-ci ildə 17 yaşlı Natali Ostin barədə xatırlayıb və onu facebookda tapıb. Məlum olub ki, o, əvvəlki kimi yenə də Floridada yaşayır. Bir neçə həftədən sonra onlar yenidən görüşüblər. "Həmin vaxtdan bəri biz bir yerdə olmuşuq. Mən onu yenidən görəndən, bizim dostluğumuz yenidən bərpa oldu".

Qız məktəb həyatını yekunlaşdırmaq üçün digər ştata köçüb və həmin vaxtdan etibarən onlar münasibətlərinə məsafələr üzərindən davam ediblər. Daha sonra qız Floridaya qayıdıb və Orlando şəhərindəki universitetə daxil olub. 2017-ci ilin yayında Ostin Nataliyə evlənmə təklifi edib və iki il sonra onlar evləniliblər.

2016-cı ildə xəbər verildi ki, Çində 114 yaşlı qadınla 71 yaşlı kişi evləndi. Onlar qocalar Evinde tanış olublar. Qadın evlənməklə bağlı uzun müddət tərəddüd etsə də, kişi ısrarlı olub və onlar evləniliblər.

İki it bir kobra ilə döyüşdü, uşağı xilas etdilər

Filippinin Kidapavan şəhərində iki ev iti bir kobra ilə mübarizə apararaq, bir uşağın həyatını xilas ediblər. Müşahidə kamerasından edilən çəkilişi "Daily Mail" yayımlayıb. 19 iyulda çəkilən kadrlardan görünür ki, yaşayış evinin ərazisinə necə bir kobra daxil olub. 2 yaşlı Moksi ləqəbli it onun yanına qaçıb, qara rəngli Mayli isə ona köməyə gəlib və onu dişləri ilə yaxalaydı. Bir neçə saniyə boyunca kobra itlərin ölindən xilas olmağa çalışsa da, iki heyvan onu ərazidən qovub. Daha sonra ilan yənidən çıxış qapısına doğru yönəlib. Bu zaman da Moksi və Mayli onu dişləyərək, evdən uzaqlaşdırıblar. Ev sahiblərinin dediyinə görə, içəridə onların bir yaşındakı qızları olub.

İki dəqiqəlik mübarizədən sonra kobra da ölüb. 4 yaşlı it Mayli də ilan dişləyərək zəhər-

ləyib və ölüb. Moksi sağ qalsa da, ilan zəhərinə görə kor olub. Evin sahibi və ata Skay Hayme Selim xatırladı ki, o və həyat yoldaşı insident baş verən zaman işdə olublar, uşağa isə həmin vaxt qulluqçu baxmış: "Biz

evə gələndə qulluqçu bizə videoyazını göstərdi və nə baş verdiyini danışdı. Biz öz itlərimizlə fəxr edirik. Mən Skayın həyatını xilas etdikləri üçün onlara minnətdaram. Biz Mayli üçün çox danxacağıq".

10 il əvvəl itkin düşmüş adam soyuducuda tapıldı

Amerikanın Ayova ştatındakı Kaunsil-Blafs şəhərində 10 il bundan öncə itkin düşmüş bir satıcının meyiti tapılıb. Bu barədə BBC xəbər verib. Meyit bu ilin yanvarında artıq bağlanmış mağazanın soyuducusunda tapılıb. Amma onun kimliyini ancaq indi müəyyənləşdirmək mümkün olub. Meyitin bu mağazada çalışan işçiyə aid olduğu müəyyənləşib. O, 2009-cu ildə xəbərsiz itkin düşüb. Mütəxəssislər iddia edir ki, kişi 45 santimetrlik bir boşluğa düşüb. Onun yardım çağırış-

larını soyuducunun sə-sindən heç kim eşitməyib. İnsident bədbəxt hadisə kimi qeydə alınmış.

Polis nümayəndəsi danışıb ki, onlar daim insanların itkin düşməsi hadisələri ilə qarşılaşırlar. Amma belə bir hadisəni ilk dəfədir ki, görürlər. Kişinin itməsi barədə 2009-cu ildə ərizə qəbul edən bir başqa polis zabiti isə deyib ki, polisler tez-tez itən insanları bu divarların arasında tapırlar. Ölmüş şəxsin anası deyib ki, oğlu Şükranlıq gündəndən bir gün sonra itkin düşüb. O görüb ki, ürəyi şiddətlə döyünür və düşünüb ki, şəkər onu sakitləşdirməyə kifayət edəcək. O, eyni zamanda aşağıdakı səsləri eşidirmiş: "Şəkər ye". Qadın ilk gündən hesab edirdi ki, onun oğlu mağazada qalıb. Çünki orada çox vaxt keçirdi.

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 3.050